РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 24-го ЦЬВІТНЯ 1919. Ч. 48. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. THURSDAY, APRIL 24, 1919. No. 48.

НІМЕЧЧИНА В ТАЙНІМ ПОРОЗУМІНЮ З РОСІЄЮ.

Большевики здобули контролю на цілій Україні. -- Здобули Каменець Подільський.

Польські війска переломили український боєвий фронт коло Львова.

Революція в Туреччині. -- Проголошено савєтське правительство.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 23, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЦІЛА УКРАЇНА ПІД КОНТРОЛЕЮ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

Большевицькі війска здобули Каменець Подільський.

ЛОНДОН, 21. цьвітня. — Ціла Україна зістала очищена з війск ґенерала Петлюри, команданта селянської армії, як се доносить російська бездротна телеґрама, яку нині тут одержано.

Большевицькі війска обсадили столицю подільської ґубернії, Каменець Подільський, (70 миль на полудневий схід від Тернополя) і здобули контролю в околиці над устєм Дністра.

ПОЛЬСЬКІ ВІЙСКА ПЕРЕЛОМИЛИ УКРАЇНСЬКУ БОЄВУ ЛІНІЮ КОЛО ЛЬВОВА.

ПАРИЖ, 22. цьвітня. — В околиці Львова польські війска переломили боєву лінію Українців, як се доносять вісти, одержані нині з Варшави.

НЕПОРОЗУМІНЄ МІЖ УКРАЇНСЬКИМ І УГОРСЬКИМ ПРАВИТЕЛЬСТВОМ.

Угорське правительство домагаєть ся свобідного переїзду для большевицьких аґентів через Галичину.

ВІДЕНЬ, 19. цьвітня. — Комуністичне правительство в Будапешті, як се доносять одержані вісти, робить розпучливі зусиля, щоби змусити українське правительство, аби воно зізволило на свобідний переїзд для мадярських аґентів до Москви і назад. З тої причини угорське правительство не позволило на переїзд Українців через північну Угорщину, дорогою на Будапешт, до Відня, аж доки українське правительство не сповнить його домаганя.

Премієр західно-украніської републики, як здогадують ся, вийде в порозумінє з правительством чесько-словацької републики в справі свобідного переїзду для своїх аґентів до Відня через Словаччину. Премієр Голубович однак ваґаєть ся зірвати з угорським правительством з тої причини, що Українці дістають з Угорщини амуніцію.

ДЕЛЄҐАТИ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ НА ПОСЛУХАНЮ У ПОЛКОВНИКА ГАВЗА.

ПАРИЖ, 22. цьвітня. — Джеймс А. Геміл, конґресмен з Ню Джерзи, представив членови американської мирової делеґації, полковникови Гавзови, д-ра Кирила Біліка, делеґата американських Українців в українській місії в Парижи.

Др. Білик з полковником Гавзом подрібно розбирав положенє на Україні і заявив йому, що Українці надіють ся утворити українську републику на подібних основах, що й Злучені Держави, та що їх бажанем є освободити ся зовсім зпід контролі Росії.

В ПОЛЬЩІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 23, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Поляки здобули Вильну і Барановичі.

ПАРИЖ, 22. цьвітня. — Польські війска заняли важні зелізничі осередки Барановичі і Новгородок, на полудне від Вильни, як також саму Вильну, як се доносять вісти з Варшави.

Цілий зелізничий шлях з Вильни на полудне аж до Ліди находить ся в руках Поляків.

Перший транспорт польських війск з Франції прибув до Варшави.

ПАРИЖ, 22. цьвітня. — Перший відділ польських війск ґен. Галера прибув безпечно до Варшави, як се доносить нинішна телеґрама з Варшави.

Подорож польських війск через Німеччину відбула ся без жадних випадків.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 23, 1919 as required by the Act of

Союзні держави мають намір признати правительство адм. Колчака.

ВАШІНҐТОН, 18. цьвітня. — Неурядові вісти з Лондону доносять, що держави аліянтів і Злучені Держави признають омське правительство адмірала Колчака, на Сибіри, дійсним правительством небольшевицької Росії. Сей крок має наступити безпроволочно по підписаню мирового договору з Німеччиною.

Після одержаних вістий премієр Ллойд Джордж запевнив деяких політичних провідників в Англії і членів бувшого російського провізоричного правительства, що така акція буде зовсім певно переведена.

Большевицькі війска опорожнили Вильну.

ЛОНДОН, 22. цьвітня. — Большевицькі війска були приневолені опорожнити Вильну, столицю литовської републики, як се доносить російська бездротна телеґрама.

Большевицький урядовий звіт доносить:

„Неприятель перевів зі значними силами наступ в околиці Вильни, переломив боєву лінію і обсадив місто Вильну".

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 23, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

НІМЕЧЧИНА В ПОРОЗУМІНЮ З РОСІЙСЬКИМИ БОЛЬШЕВИКАМИ.

Німецький центральний савєт згодив ся на услівя, предложені йому російським савєтським правительством.

ВАРШАВА, 19. цьвітня. — Між берлінськими і російськими большевиками є заключена угода, як се доносять з достовірного жерела.

На підставі сеї угоди Німеччина одержала би силу перевести орґанізацію промислу в Росії, включаючи до сього російські фабрики оружа і амуніції і зелізниці.

Німеччина зобовязала ся доставити для російської большевицької армії військових інструкторів.

Німеччина має одержати з Росії деякі средства поживи.

Німеччина зобовязала ся не входити через двайцять літ в жадні переговори з державами аліянтів.

Росія зі своєї сторони зобовязала ся дати Німеччині оружну поміч.

Договір уложено в Берліні. Головні підстави зістали приняті екзекутивним комітетом центральної ради німецьких савєтів.

НІМЕЦЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО НЕ ХОЧЕ БРАТИ НА СЕБЕ ВІДПОВІДАЛЬНОСТИ.

Має намір піддати справу мирового договору під загальне голосованє народа.

БЕРЛІН, 20. цьвітня. — Німецькі власти приготовили все, що є потрібне до безпроволочного переведеня загального голосованя, як лісти, скринки, карти до голосованя та урядників. Як се доносять з урядових кругів, загальне голосованє може бути переведене в протягу 48 годин.

Німецьке правительство не хоче брати на себе відповідальности за відкиненє або принятє мирового договору. Загальне переконанє є, що німецький нарід при загальнім голосованю відкине мирові услівя союзних держав.

В ТУРЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 23, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

БОЛЬШЕВИЦЬКА РЕВОЛЮЦІЯ В ТУРЕЧЧИНІ.

В Царгороді установлено савєтське правительство.

ПАРИЖ, 22. цьвітня. — В Туреччині вибухла революція і проголошено савєтське правительство. В Царгороді утворено революційний комітет, як се доносить бездротна телеґрама з Києва, покликуючи ся на донесенє большевицького представника з Одеси, який каже, що тамошний турецький консуль одержав урядове повідомленє про зміну в правительстві.

В АЗІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 23, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

РЕВОЛЮЦІЯ В ІНДІЇ.

Революційні відділи нищать зелізниці.

СІМЛЯ (Індія), 21. цьвітня. — Анґлійське правительство проголосило в кількох провінціях военний стан.

В місті Амрітсар товпа зробила напад на місцеві анґлійські власти. Анґлійська залога здавила зворушеня, убиваючи 200 ворохобників.

Бунт в Агмедабад здавлено. Ворохобники в битві з війсками анґлійськими втратили 200 людий. Будинок почтовий і податковий спалені.

Відділи індійських революціонерів в богато місцях поперетинали зелізничу комунікацію.

Революцію в Індії викликали російські большевики.

ВАШІНҐТОН, 22. цьвітня. — Слідство, переведене анґлійськими властями, виказало, що заворушеня в Індії стоять в безпосередній звязи з російськими большевиками, як се доносить нинішний урядовий звіт анґлійського правительства.

Вже перед трома місяцями приїхало до Індії трох російських большевицьких аґітаторів, образованих і добре володіючих кількома відмінами індійського язика.

Анґлійські війска висіли в Лібаві.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 23, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПАРИЖ, 19. цьвітня. — Анґлійські війска висіли в Лібаві, де німецькі війска повалили провізоричне правительство лотиської републики, як се доносить „Дайтше Альґемайне Цайтунґ".

НА УГОРЩИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 23, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Урядове донесенє про упадок правительства Белї Куна.

ПАРИЖ, 22. цьвітня. — В Будапешті повалено правительство Белї Куна, як се доносить урядова бездротна телеґрама, яку нині тут одержано.

В Будапешті панує анархія. В місті прийшло до бунту і рабунків.

30.000 секлерського війска перейшло на сторону Румунів.

БУДАПЕШТ, 20. цьвітня. — Сподіють ся близкого упадку угорського комуністичного правительства з причини переходу секлерських війск в числі 30.000 на сторону Румунів і наступу чесько-словацьких війск на Угорщину,

Ходить чутка, що місце дотеперішного комуністичного режіму обійме нове правительство соціял-демократичне, на чолі котрого стане теперішний комісар просьвіти, Жиґмонт Кунфт.

Румунські війска заняли Сатмар.

ЖЕНЕВА, 22. цьвітня. — Румунські війска, які розпочали наступ на Угорщину, заняли Сатмар і посувають ся в напрямі Будапешту, як се доносить нинішна телеґрама з Відня.

Большевицький диктатор, Беля Кун, признає, що румунські війска здобули місто Сатмар.

Беля Кун заперечує вістку про крізу в правительстві.

ЛОНДОН, 22. цьвітня. — Беля Кун, угорський міністер заграничних справ, повідомив телефонічно Відень, як се доносить телеґрама через Копенгаґен до „Ексчендж Телеґраф Ко.", що вісти про крізу в правительстві є неточні. Він заявив що диктатура позістає надальше в руках комуністів та що угорські савєтські війска борють ся успішно з ворогами.

Румунські війска потерпіли невдачу.

КОПЕНГАҐЕН, 21. цьвітня. — Румунські війска перевели наступ на війска мадярські, як се доносить телеґрама з Будапешту. Телеґрама не подає, в котрій місцевости прийшло до битви, але доносить, що румунські війска потерпіли тяжкі втрати).

Мобілізація робітників на Угорщині.

БУДАПЕШТ, 21. цьвітня. — На вчерашнім засіданю центральної ради робітників, жовнірів і селян рішено поробити приготованя до веденя війни оборонної.

Центральна рада ухвалила перевести зорўженє половини робітників у всіх фабриках в цїли охорони власти правительства пролетаріяту проти румунських і полудневo-славянських війск, „яких західно-европейська буржуазія підюджує проти угорської савєтської републики".

З тої нагоди відбули ся по містах Угорщини великі демонстрації з походами по улицях.

Комісар просьвіти повідомив духовенство, щоби через три слідуючі неділї з проповідальниці подали до відома своїм вірним, що савєтське правительство ґарантує свободу всіх віроісповідань, що воно не буде вмішувати ся до справ церковних і церк. будинків, що воно не думає заводити ніяких змін щодо шлюбів і родинного житя ані комунізації жінок.

З МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 23, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

НІМЕЦЬКІ ДЕЛЄҐАТИ ОДЕРЖАЛИ ПОВНОВЛАСТЬ ДО ПІДПИСАНЯ МИРОВОГО ДОГОВОРУ.

Німецька мирова делеґація складаєть ся зі шістьох членів.

ПАРИЖ, 21. цьвітня. — У відповідь на виразне домаганє „ради чотирох", німецьке правительство рішило вислати на мирову конференцію делеґатів уповновласнених до підписаня мирового договору.

Членами німецької мирової делеґації, зложеної зі шістьох осіб, зістали іменовані слідуючі:

Ґр. фон Брокдорф-Ранцав, міністер заграничних справ;

Ляндсберґ, міністер преси, штуки і літератури;

Др. Теодор Мельхіор, головний директор банку у Варбурґу;

Ляйнерт, президент пруського сойму і національного савєтського конґресу;

Цайсберґ, міністер почт і телеґрафів, і Шікінґ.

Крім делеґатів відїде разом з ними прибічний штаб, разом около 75 осіб.

Німці оцінюють суму відшкодованя на 5 міліярів долярів.

БЕРЛІН, 20. цьвітня. — Як се доносять з урядових кругів, на вчерашнім засіданю кабінету міністрів одноголосно ухвалено відкинути мирові услівя.

1. Коли би аліянти зажадали безуслівно підписаня мира, не позволяючи на веденє переговорів.

2. Коли би долина ріки Сари мала бути відобрана від Німеччини і віддана чи то Франції чи під опіку ліґи народів.

3. Коли би від Німеччини відлучено Ґданьск або Горішний Шлеск.

4. Коли би на Німеччину наложено відшкодованє, яке би було понад її сили.

Німці обчислили втрати Бельґії на 1 міліярд дол., а Франції на 2 до 2½ міліярда дол. Дочисляючи до сього ще втрати Анґлії і Злучених Держав, Німці зобовязують ся заплатити союзних державам не більше як 5 міліярдів долярів.

СПРАВА ФЮМЕ ЩЕ НЕ ПОЛАГОДЖЕНА.

Італійські мирові делеґати не беруть участи в нарадах.

ПАРИЖ, 22. цьвітня. — Президент Вілсон не хоче змінити свого становища щодо приналежности пристани Фюме. Він рішучо противить ся прилученю сього міста до Італії.

Італійські делеґати готові до компромісу. Вони в заміну за признанє Італії Фюме годять ся відступити від своїх жадань щодо Дальматії.

Італійські мирові делеґати, премієр Орляндо і міністер заграничних справ Соніно вже від трох днів не беруть участи в засіданю мирової конференції.

В АВСТРІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 23, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

У Відни привернено власть давного правительства.

БЕРНО, 20. цьвітня. — Вчерашні вісти з Відня доносять урядово, що в місті привернено спокій. Головний командант війск у Відни, ґен. Сеґре, вислухав домаганя радикальних демонстрантів.

Рада робітників і жовнірів мала у своїх руках власть лише через кілька годин в пятницю. Вона не котіла признати ні соціялістичного ні большевицького правительства.

Поліційні власти у Відни мають докази, що причиною випадків були угорські большевики, які прибули в значнім числї до Відня.

В АНҐЛІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on April 23, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Анґлійські соціялісти домагають ся утвореня савєтського правительства.

ЛОНДОН, 20. цьвітня. — На річній конвенції анґлійських соціялістів, яка розпочала ся нині в Шефілд, ухвалено резолюцію, в якій висказано жаданє утвореня анґлійського савєтського правительства.

В резолюції висказано дальше признанє угорському і баварському савєтови. В инших резолюціях виповіджено безпощадну боротьбу капіталістичній системі в Анґлії, заатаковано політику мирової конференції супроти Росії і візвано до поширюваня революційної пропаґанди серед анґлійської армії і маринарки.

В Італії надіють ся вибуху революції.

ПАРИЖ, 21. цьвітня. — В політичних кругах панує переконанє, що внутрішне положенє в Італії є так ґрізне, що кождої хвилї можна надіяти ся революції будьто характеру большевицького будьто републиканського.

Брак поживи і недостача угля роблять загальне положенє в Італії ще труднійшим.

"SVOBODA" (LIBERTY)

the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодинокe число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Український Народний Комітет в Злучених Державах звертаєть ся отсим до всїх місцевих У. Н. Комітетів, до всїх українських товариств, братств, сестрицтв, церковних громад, спілок, публицї і т. д., а також до всїх Українців і Українок в сій републицї з горячим покликом, щоби з усїх сил підперли акцію за розпродажю нот Побідної Позички Свободи, яка щойно тепер почала ся цїлих Злучених Державах.

Українцї в Злучених Державах повинні підчас теперішної акції списатись таксамо красно, як списались в часї акції за 4-тою Позичкою Свободи, а тим покажуть американському правительству і народови, що ідеали американської републики є також їх ідеалами; що вони стояли і стоять з Америкою як у війнї, так і в мирі.

Американське правительство і американський нарід мали нагоду пізнати добрі прикмети українського народу в останних роках, коли Українцї своєю органїзаційною справностию і єдностию заманїфестувались підчас американських національних сьвят та у военних потребах, а тепер обовязком українського загалу є ще скріпити сю добру опінію про Українцїв серед американського народу.

Америка се одинокий край, де Україна може найти певного і щирого приятеля, а сю призьн може найлекше створити власне та невелика але патріотична українська імїграція на землї Вашінгтона.

Використаймо для сеї призьни і сю нагоду з приводу акції за Побідною Позичкою Свободи. Нехай всї українські товариства і всї Українцї та всї Українки підпирають її з усїх сил.

Крім обовязку патріотичного кождий, хто купить ноти Побідної Позички Свободи, сповнить також розумно і обовязок супроти себе самого, супроти своєї родини, для свого власного добра, бо як вложить свої ощадности в американські державні ноти Побідної Позички Свободи, то він може бути цїлком певний, що умістив їх як найпевнїйше, як найлїпше і як найбезпечнїйше. Ощадности його будуть уміщені на короткий час, в якім буде діставати процент, а по кількох роках правительство Злучених Держав заплатить йому готівкою в американських грошах, без огляду на те, де би властитель нот не проживав, в Америці, чи в Европі. Лїпшої льокації на ощадности нїхто не може найти на цїлім сьвітї.

Всї У. Н. Комітети спеціяльно нехай візьмуть на себе тепер обовязок підпирати акцію за Побідною Позичкою Свободи. Де ще нема У. Н. Комітету, там треба сейчас утворити, аби в сю хвилю передівсім підперти державну позичку. Всякі інформації в тій справі дасть Головна Канцелярія У. Н. Комітету в Ню Йорку.

Адресувати:

UKRAINIAN NATIONAL COMMITTEE,
70 Fifth Avenue, Room 1008, New York City.

В Ню Йорку, дня 22. цьвітня 1919.

Український Народний Комітет.

БУВАЄ, ГЛУПОТА НЕ МАЄ ГРАНИЦЬ.

Група так званих „українських большевиків" видає собі в Ню Йорку ґлупу до безмежности ґазетку під назвою „Робітник".

Виходить та ґазетка два рази на тиждень, отже два рази тижнево її „редактори" мають нагоду пописуватись своїми глупими базіканями до своїх читачів, котрі певно з дива не можуть зійти, як їх „редактори" можуть бути аж такі дурні; але терплять, терплять і терплять — мовлять... для партійної карности і солїдарности.

Вершком глупоти „редакторів" тої гумористично-большевицької ґазетки є їх „артикули" про українську буржуазію.

Кождий, хто трошки мудрійший і трохи більше знає від „редакторів" „Робітника", се „буржуй".

Може і де читали ті редактори, що буржуазія се та кляса людий, що самі нїчого не роблять, а живуть з наймленої працї робітників, але того не зрозуміли. **І тому пишуть, що в Галичинї є українська буржуазія.**

Як звісно, в Галичинї є польська, жидівська і німецька буржуазія, або просто сказати — польські, жидівські і німецькі **пани.** Се ті, що мали великі земельні посілости, горальнї, фабрики паперу, копальнї нафти, тартаки і т. п.

Українських панів не було в Галичинї і нема. **Є тільки робітники.**

Одні роблять яко рільники — то рільничі **робітники;** другі роблять по фабриках — то фабричні **робітники;** инші при будівлях — то будівляні **робітники;** ще инші по копальнях — то копальняні **робітники;** а ще инші працюють по товариствах, по урядах, по редакціях і т. д. — то також **робітники;** а що вони працюють не руками але мозком („редактори" „Робітника" працюють у своїй ґазеті руками а не мозком і гадають, що се лїпше і тому ненавидять кождого, хто не тримаєть ся їх програми!) і тому їх називають ще інтелїґенцією, себто інтелїґентною верствою робітників, такою верствою, що виконує працю умом.

Кождий, хто був в Галичинї, знає, що весь український загал складаєть ся з робітників. Є там робітники всякого рода, але всї вони робітники; всї вони працюють і всї жиють зі своєї власної працї.

Є такі, що працюють руками, а є такі, що працюють умом, але всї вони робітники, а не пани. Всї вони жиють в згоді і всї себе взаїмно вміють пошанувати. Буває, що робітник у господарстві працює вісїм годин денно; робітник у фабрицї вісїм годин, а робітник в ґазеті працює 16 годин; отже той, що працює умом, працює найдовше і найтяжше і сохне та жие найкоротше. Се загал добре знає і вміє оцїнити і анї нїхто не бє в Галичинї інтелїґентів буком, анї не гонить їх, анї не лає батярськими словами як наші „большевики", але шанують їх за працю, за труд і за посьвяту для справи народної.

Навіть Ленін вміє оцїнити працю інтелїґентів і сказав, що праця умова тяжша від ручної і тому приписав робітникам, що роблять ручну працю, 8-годинний день працї, а робітникам-інтелїґентам 6-годинний день працї.

Але наші „большевики" з „Робітника" мають свою окрему програму. У них вся інтелїґенція — то буржуазія; на всю інтелїґенцію вони проповідують бук, камінь і револьвер, як проповідували московські чорносотенцї за царської Росії.

Інтелїґенції в їх большевитві не потрібно, бо там не потрібно розуму ані думаня. Гадають собі „редактори" „Робітника", що як вони в своїй редакції можуть обійти ся без думаня, то таксамо можлива є і цїла держава без розуму, без думаня, без інтелїґенції.

* * *

Яко „красний" приклад безмежної глупоти нехай послужить отся статя, яку передруковуємо з тої ідіотичної ґазетки під назвою „Робітник":

Л В І В.

В якій цїли українська буржуазія в Галичинї жене українських хлопів проти багнетів польської буржуазії?

В якій цїли група галицьких адвокатів проливає кров українського робочого люду під Львовом?

„В цїли освободженя Галичини від ляцьких наїздників"—говорять нам.

І український селянин в Галичинї вірить в те! Він не знає, що за ляцькими наїздниками прийдуть українські наїздники — українська буржуазія, українська бюрократія!

Який сором, що наші братя в Галичинї ще не прозріли! Який сором перед нашими російськими і українськими і угорськими товаришами, що наші батьки, наші брати в Галичинї ще не обтрясли ся від облесних капіталїстичних рабів!

Не повинно бути першою задачию українських селян в Галичинї відобрати Львів від польської буржуазії і дати його украніській буржуазії.

Першою задачию українського хлопа в Галичинї є вигнати своїх власних, домашних кровопійців, свою власну буржуазію, а опісля брати ся до чужої. Перше всего треба хату вичистити від смітя, а опісля замести подвіре.

Але український селянин в Галичинї до сеї свідомости ще не дійшов. Однак вона не за горами. Ті самі, що вигнали українську буржуазію з України — ті самі виженуть українську і польську буржуазію з Галичини і осьвідомлять українського робітника в Галичинї.

Не вижене ся польської буржуазії зі Львова 100.000 фондом на визволене Галичини, анї посиланем делеґатів на буржуазну конференцію в Парижи. Єї виженуть українські большевики, що побідно посувають ся на захід.

А разом з польською буржуазією, вони виженуть — українську.

* * *

Як бачите, сей недопечений „большевик" а перепечений блазен проти польських панів би не воював; нехай лишать ся в Галичинї. Він наперед хоче вибити українських панів, українську буржуазію; а як з нею справить ся, то аж тоді, як Галичина буде під Польщею, він може забратись до польських панів.

Чи не лїпше такому блазнови в попелї бавитись коцьорбиками замісць мучити читачів ґазети своїм безмежним блазенством і ідіотизмом?

В старім краю навіть збольшевичені Українцї приходять до розуму і не воюють проти свого народа, але віддають українському війску оруже і переходять на сторону правительства української народної републики; а тут недоварені „реформатори" беруть ся „гонити українську буржуазію" з України.

Далеко лїпше було би, як би ті „реформатори" замісць реформувати Україну заложили для себе школу неграмотних.

BIG IMPERIALISM OF A SMALL NATION.

POLAND PLANS A FRESH WAR.

Awaits Return of Haller's Troops for Attack on Ukrainians.

HOPES TO CLEAR GALICIA.

Scheme Said to Include the Seizure of Danzig Independent of the Allies.

Special Wireless Despatch to The N. Y. Sun.

Paris, April 20.—The outbreak of a new war in eastern Europe is likely to be the outcome of sending Gen. Haller's army to Poland. When these well drilled troops arrive in the home country, which many of them have never seen, it is planned to throw them against Petlura's Ukrainian troops and force the latter out of Galicia, thereby strenthening by the nine points of possession Poland's territorial claim on her eastern frontier.

The Polish Government will refuse to conclude an armistice with the Ukrainians until this is done. An important member of the American mission called upon Premier Paderewski and asked him to enter into such an armistice but was told that Poland would be foolish to do so now since in a month or two she will be in a far more favorable position. An armistice made now would be based upon the present front, but when Gen. Haller's troops get into action against the Ukrainians the line will be pushed far to the east.

It develops now that Poland's keen desire to get Haller's army arose less from a wish to defend the western frontier against the Germans that a desire to expand the eastern frontier at the expense of the Ukrainians. It is acknowledged on behalf of the Allies that this was one reason why Haller was held so long in France.

There is a distinctly independent attitude observable in Polish circles here, which has been strenghtened by the abdication of the Polish National Committee. Members of Premier Paderewski's delegation say that nothing short of the positive acquisition of Danzig will satisfy them. It is even intimated that Poland feels she is so remote as to be almost immune from the authority of the Peace Conference, and if Danzig is not given to her she will take it, anyway.

Rumors that the Danzig question has been settled by an artificial internationalization scheme are denied. It is said that the project outlined was not satisfactory to the Polish commission, which will not accept it.

As a further indication of the independent feeling of the Poles it should be noted that they inaugurated confidential negotiations with the Czecho-Slovaks upon the Teschen problem despite the appointment by the Peace Conference of a special commission, which has reported, it is said, that the pourparlers are likely to result in an arrangement whereby Teschen will become politically part of Czecho-Slovakia, thereby strengthening the Kramarz Government, which badly needs prestige, but with the agreement that Poland is to get enough coal to supply the requirements of her textile and other industries.

(From N. Y. Sun, Apr. 21, 1919).

THE CASE OF UKRAINE.

The note of the Ukrainian Secretariat of State which follows, addressed to the Alied Governments, is translated from the weekly bulletin *L'Ukraine* (Lausanne) of March 13. The note is dated at Stanislaviv, March 5, and signed by Dr. Holubovitch, president of the Secretariat.

The Secretariat of the People's Republic of Ukraine (Western Territory) at Stanislaviv has the honor to communicate the following note to the Governments of France, England, America, Italy, and their Allies, and also to the Governments of the entire world.

Since November 1, 1918, we have been at war with the Government of Poland, which wishes to dominate our territory and annex it. Since then the Polish army has been able to make very little progress. Only the narrow strip of land which extends along the railway line from Peremishl to the capital of our country, Lemberg (Lviv), is under their control, and even this is constantly under our fire; while the city of Lemberg is surrounded by our troops on all sides. On February 22, when our operations were developing very favorably for us regarding the recapture of Lemberg, a mission of the Entente Powers, composed of Messrs. Carton de Viart for England, Barthelemy for France, Professor Lord for the United States, and Stabile for Italy, was sent to Lemberg by the plenipotentiaries in Warsaw in order to stop the military activities on the Polish-Ukrainian frontier, and presented itself to the commander of our army.

The mission stated that they wished to offer to us and to the Poles an armistice proposal, and asked for a temporary suspension of hostilities, adding that if we refused this request they would consider this act as a rupture of all relations with the Entente. Although the armistice was bound to be unfavorable to us, we accepted it in view of the favorable state of our operations in the hope that a fair decision of the mission would make an end of the war forced upon us by the Poles.

The truce began at six o'clock on the morning of February 25, the same day that our delegation for the consideration and conclusion of an armistice arrived at Lemberg. On the 26th a conference between the Entente mission and our representatives was held at Lemberg. On the 27th the mission left for general headquarters of our military command, where another conference was held, with the president of the Directory of the Ukrainian Republic and Commander-in-Chief of the Ukrainian army, Petlura, with the President of the National Council of the Western Territories of the Republic, Dr. Eugen Petrushevich, and the Secretary of State, Dr. Isidore Holubovitch. On February 28 the Entente mission presented to our delegation at Lemberg the draft of a treaty of peace and asked for a reply by March 5. This draft established the following line of demarcation: from the old Russo-Galician frontier along the Buh River to the mouth of a little river which runs close to the Yasenivci Veliki; thence along this river to the railway bridge at Kholoiv to Kaminka Strumilova; thence along that railway to the Buh bridge, along that river to the boundary line of the district of Kaminka and Zolotchiv; thence along the boundary line of the district Kaminka and Lemberg, Lemberg and Peremishlani to the railway line of Lemberg-Peremishlani, along the boundary line of the district of Peremishlani and Bibrka to the village of Solova. This village belongs to the Ukrainians, that of Mikolayiv to the Poles. Thence along the Bila River to the village of Sokolivka (Ukrainian), along the Sokolivka River to the railway at Vibranivka (the station and the village of Vibranivka belong to the Poles); then along the Vibranivka tramway line, the village of Huta Striletska (to the Ukrainians); and thence along the southern boundary line of the district of Drohobich and Turka.

Considering that this plan would abandon to the Poles a large part of the Ukrainian territory, and that it could not without further discussion form the basis of a treaty, our military commander denounced the truce; in any case, for strategic reasons he would not have approved a further prolongation. Thereupon the Entente mission on March 1 addressed to us an ultimatum, informing us that if we recommenced military operations all negotiations for the conclusion of an armistice would be suspended, and adding that the Ukrainian authorities would have to bear all the responsibility before the four representatives of the Great Powers of the Entente for the continuation of the war which the Entente had ordered stopped.

In view of the attitude of the mission as it has been described in the foregoing, the Secretariat of the Western Territories of the Ukrainian Republic, in agreement with the Directory of the Ukrainian Republic, has the honor to complain and protest against the above treatment to the Governments of France, England, the United States, and Italy. The Allied mission in Lemberg has obtained its information relative to the question under discussion only from the Poles in Warsaw and Lemberg. In spite of our repeated requests it has not deemed it necessary to appear before our Government even for a short time in order to inform itself at first hand regarding the situation. Before the mission had reached a decision, the Polish press had represented the matter in such a manner as to give the impression that the mission had come only to impose upon the Ukrainians compliance with Polish aspirations and demands. In the course of deliberations with the mission our delegation has had opportunities to convince itself that these statements proceeded from a Polish source and were absolutely hostile to us. That is why the line of demarcation fixed by the mission does not correspond to the military situation, but meets entirely the wishes of the Poles. While the true front extends along the San from north to south and only the strip of territory mentionel, to the east of Peremishl, in the direction of Lemberg, is the theatre of fighting, the proposed line of demarcation is drawn to the east around Lemberg and gives over to the Poles vast Ukrainian territories which are actually in the possession of our troops. This line of demarcation corresponds to the predictions of the Poles, who had stated that they would receive Ukrainian territories as far as the line of the Buh and the Striy, in order to secure for themselves the possession of Lemberg and the rich petroleum lands of Borislav. The Entente mission has acceded to these vast pretensions of the Poles and has ordered us to cede to the Poles without resistance the larger part of eastern Ukrainian Galicia with Lemberg and Drohobich. On the basis of this arrangement more than half of our territory and of our countrymen would have to pass under the domination of the Polish authorities of ocupation, who have already shown themselves most brutal in the treatment of the Ukrainian population. Proceeding in such a manner, our young state would be robbed of a great part of its sources of revenue and consequently of the economic basis of its existence. It would also become impossible to keep a strong army, so necessary in the European interest for safeguarding the eastern frontiers of the Ukrainian Republic, and in general to meet the requirements and obligations resulting from the deliberations of the Directory with the Entente representatives at Odessa.

By this arrangement the Lemberg mission has violated the principle of the right of free determination and has taken sides with the Polish imperialists, thus awakening the distrust of our peasant population with regard to the intentions of the Entente Powers and the principle of justice and equity proclaimed by the Allies. In the name of this principle we protest against the decision taken by the mission. We protest particularly against the declaration of the Lemberg mission, rendered almost in the form of an ultimatum, according to which we would have to bear the responsibility before the Entente Powers for the continuation of the war. We are foced to fight the Poles for the defence of our country, but we wish to live in peace and good understanding with the Powers of the Entente, and we expect their aid against the Polish invasion. For this reason we ask the Governments of France, England, Italy, and the United States to send another mission to our country, one that will not be under Polish influence and which will undertake to make an impartial inquiry into the situation. We are disposed to end at any moment the war against the Poles, but only on the basis of a just arrangement which will free our territory from the Polish invasion.

(From the Nation, New York, Apr. 19, 1919).

Чи не повинні ми безнастанно памятати, що спосібність тїшити ся є характеристичною прикметою людскости і що сю прикмету треба розвивати.

Богато людий тримають ся теорії, що наші публичні школи мають подбати о способи для задоволеня потреб житя, не зважаючи, чи такі потреби дають ся дійсно вдоволене. Коли ми маємо дбати лише про саме піддержане житя і не знати нічого про задоволене, яке випливає з культурного і висшого житя, то чи годі варта жи-

АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ!

Громадяни!

Змаганя сего краю увінчали ся великою побідою. Наші жовніри в імени льояльних громадян вибороли у війнї право самовизначеня. Силу надужить і безправство знищено. Тепер повинен настати мир, рівність і справедливість межи всїми людьми цїлого сьвіта.

Нарешті сповнили ся довголітні бажаня наших батьків. На руїнах деспотизму повстає Українська Республика, в котрій розвиваєть ся будуче щасте і добробут. Памятайте, що через посьвяту американських жовнірів і горожан свобода і злука українських земель буде довершена.

До сего часу ви були вірні урядови прибраної вітчини, даючи йому поміч на кождий заклик. Є надія, що і сим разом ви таксамо дасте свою поміч урядови. Українцї не повинні остатись позаду других супротив поклику сего краю, в котрім живуть.

Саме тепер уряд сего краю почав продаж Бондів Побідної Позички Свободи (Victory Liberty Bonds).

Всїх вірних громадян візвало ся купувати бонди Свободи. Можна сподївати ся, що кождий Українець після своєї можности закупить якусь скількість бондів.

Війна спричинила сьвітови велику шкоду. Землї наших батьків лежать облогом. Прибрана вітчина є готова дати поміч тутешнім зруйнованим землям, так як дала скору поміч в обороні свободи і справедливости. Поможіть нам доказати, що ми розуміємо сучасні відносини. Будьмо готові до відбудованя зруйнованого сьвіта.

Нас приняли до сеї держави по братерськи. Ми найшли тут захист перед тиранією і гнетом. Нам дали можність свобідного житя й зарібку без ніяких перешкод.

Докажім свою вдячність для сеї держави за все те, що вона для нас зробила; докажім се щирою охотою сповнити всї ті поклики, які видає тутешнє благородне правительство.

Купуйте бонди Свободи. Вам не кажуть дарувати. Купити бонд, значить майже тесаме, що вложити гроші до державного банку, де ваша ощадність є богато лїпше забезпечена ніж у приватних банках; з тої причини, що коли банкир гарантує за вашу ощадність кількома міліонами, то держава гарантує маєтком цїлого краю.

Ваші гроші депоновані в бондах не будуть лежати даром. Вони принесуть вам високий процент, більший ніж котрийнебудь банк платить.

Памятайте, що ваші бонди будуть мати свою вартість у кождім краю.

Купуйте бонди не тільки для себе; купуйте їх також для своєї родини.

Америка дає вам свободу і працю, помагає в боротьбі за свободу вашого рідного краю і дає помічну руку раненим і голодним по цїлім сьвітї.

Длятого покажім, що ми є вірні ідеям сего краю, помагаючи його правительству голосити свободу, рівність і справедливість межи людьми цїлого сьвіта.

З поважанем,

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ КОМІТЕТ З. Д. А.

о. Н. Підгорецький.

UKRAINIAN AMERICANS!

The great efforts of our great country have been crowned with brilliant victory. Our gallant soldiers, backed by the loyal citizens at home, turned the tide of war fortunes in favor of the cause of justice and right. The power of brute force is destroyed and peace of justice and equity is to be established among the peoples of the world.

At last, the great century dreams of our forefathers have become a happy reality. On the ruins of the dead despotisms the free Ukrainian People's Republic rises to a new life of free growth and future prosperity and happiness. Remember, that through the unselfish sacrifices of the American soldiers and American citizens the union and freedom of Ukrainian lands has been achieved.

You stood loyally by the Government of your adopted country in the past, you generously responded to its appeals for help and co-operation. Surely, the same spirit of ready willingness to stand by your Government on the present occasion will be no less evident now than it was on previous occasions. The Ukrainians will not be lagging behind others, they will readily respond to the appeals of the country, which is giving them their living.

Our Government issued Victory Liberty bonds. All loyal citizens are asked to subscribe to the Liberty Loan. Every Ukrainian is expected to do his duty and subscribe for the loan to the full extent of his ability.

The war brought untold sufferings on the world. The lands of our fathers are laid waste. Our adopted country will be as ready to carry a liberal succor to the devastated lands as it was quick to rise in defense of freedom and justice. Let us show that we are alert, that we understand the full meaning of the present moment. Let us be ready to do our full share in the work of rebuilding the world.

We have been received in this country with brotherly welcome. We have found here a refuge from tyranny and oppression. We are given opportunities to live freely, happily earning our living without any hinderances.

Let us prove our gratitude to the country for all it has been done for us by our sympathetic response to all the calls of its generous Government.

Subscribe to Victory Liberty bonds. You are not asked to make free gifts. What you are asked is just to deposit your savings with the Government. Your deposits will be safer than in any private investment, because they are gauranteed by the whole wealth of the richest country in the world.

Your bond deposits will not lie idle; they will bring you a high interest, a higher interest than any bank could pay.

Remember, your bond will have its value in whatever country in the world you might happen to reside.

Buy bonds for yourself as an investment. Buy bonds for your wife, for every son and daughter of yours as a security on a rainy day.

America gave you freedom and work; America liberated your fatherland from oppression. America is helping the wounded, the starving, the needy all the world over.

Let us prove ourselves worthy sons and daughters of our great country by helping its Government carry its high ideals of freedom and equal chance to all the peoples of the world.

Respectfully,

UKRAINIAN NATIONAL COMMITTEE OF THE U. S. A., Inc.,

Rev. N. Pidhorecki.

УРИВКИ.

Коли ви обрабували чоловіка і відобрали йому його права, коли ви зневажили його і понизили всіми можливими способами, то зовсім природно, що ви про того чоловіка і його кривди більше не хочете чути. Ви не бажаєте, щоби він показував ся в кождім вашім закамарку яко кістяк; ви не бажаєте, щоби він зявляв ся на ваших сьвяточних забавах, де би вас осоромлював під покришкою, ніби якоїсь близкости. Ви бажаєте, щоби він кудись забрав ся і там лишив ся, та був вдячний, так як треба, за те, що ви позволили йому жити на землї і дихати тимсамим воздухом, яко його „небом призначений" пан.

Метода (спосіб, плян), се дорога, якою доходили, або думали дійти до певної цїли: се поступ; се найлїпший напрям в пошукованю за правдою.

Найбільше нашою є та часть нашого маєтку, яку ми послали нашим грудом.

Хто має терпеливість, той може всього довершити.

Терпеливість, се найлїпший лїк на всякі клопоти.

ПРО УКРАЇНСТВО В РОСІЇ.

Українство в Росії перед 1904 роком навіть для уважного обсерватора — се міг бути гурток літератів-белетристів і популяризаторів, нічого більше. Українського громадянства, якo такого, можна сказати, не було. Здавало ся, що політика репресій і денаціоналізації зробила своє діло. Маси українського народу мовчали, інтелїгенция була розеднана, позбавлена всякої можливости, всяких легальних способів до обедн aня, до якоїнебудь громадської діяльности. Таке положенє було тим гірше, що воно не було вислїдом самих лиш урядових заборон; воно було вислїдом суспільно-політичного розвитку, вислїдом котрого був факт, що український нарід в Росії не мав національно сьвідомих висших суспільних верств. А лише вони за абсолютистичного ладу мали доступ до легальної громадської діяльности.

Зате власне протягом десятиліття перед 1904 роком доконав ся инший, величезної ваги процес. Певні круги української інтелїгенції вийшли нарештї із зачарованого кола „українофільства" з одної сторони, а з приналежности до російських революційних партій з другої. Вони перші не лише виставили програму політичного й революційного українства, але заразом почали творити революційні організації, що діяльно взяли ся до праці серед народу. Їм удала ся річ величезної ваги — злучити свою роботу над соціяльним осьвідомленем українського селянства й робітництва з роботою національного осьвідомленя. Їх пропаганда виясньовала народови, що лише поваленє тодїшного в Росії ладу, лиш українізація всього житя на Україні, лиш осягненє політично-національної автономії для України може змінити й поліпшити тяжке його положенє. Ся пропаганда була тою школою національної сьвідомости народу, проти впливів якої були безсильні всі заходи російського правительства. Воно могло указом з 1876 року заборонити легальнє українське письменство, але не мало сили і змоги перешкодити ширеню між народом української літератури, виданої в Галичині, в Швайцарії і в тайних друкарнях у Росії. А що пропаганда си не лишила ся без успіху, доказом сього можуть бути величезні аграрні розрухи в губерніях харківській і полтавській в 1902 р., які можна вважати першими ластівками і звістниками недалекого вже масового руху на Україні.

Революційно-національна робота певних кругів української інтелїгенції дуже вплинула й на більше умiркованих Українців, викликуючи серед них більше опозиційний настрій і змушуючи їх поривати з етнографічним українофільством та приставати до українства національно-політичного.

Сей процес зросту національно-політичної сьвідомости, який ми лише схематично представили, був причиною того, що коли настав 1904 рік, а з ним повіяло „весною", українство, яке передтим на зверх ніби не істнувало або істнувало лише яко літературний напрям, — раптом проявило себе яко певна громадянська сила. Воно забрало голос і виступило з широкою національно-політичною програмою на загально російських бенкетах і зїздах, на зборах ріжних земств; воно дуже активно підчеркнуло своє домаганє національно-територіяльної автономії України.

А коли рік пізнійше, по пораженях російського правительства в Манджурії, розпочала ся революція, українство і тут виступило яко самостійна сила. З одної сторони українські революційні партії щойно тоді використали як слід і на широкі розміри вибух народного незадоволеня, з другої сторони лїберальна частина українського громадянства горячково кинула ся до організації легально-української роботи, — засновуваня „Просьвіт", видаваня газет і книжок, засновуваня ріжних товариств, книгарень і т. д. І що особливо важне: українське громадянство відразу виступило на політичній арені, відразу почало організувати ся в партії. Тому то воно і змогло використати здобутки революції, а в першу і в другу думу вислало ряд, десятки сьвідомих національно послів, організованих в самостійні парляментарні громади, які й виробили широку програму національних домагань українського народу, виставивши основним своїм домаганем постулят автономної України з власним соймом. Рік 1905 і 1906 власне тим і характеристичний, що він дав можливість проявити ся вже нагромадженим національним силам. І сї сили так основно використали ситуацію, що коли прийшла назад страшна реакція, вона застала вже цїлком змінену ситуацію. Українство встигло вже так взбити ся в силу, що поворот до давнїйшої політики був неможливий.

Від часу, як українство виступило в Росії на ширшу арену політичного житя в 1904 роцї, минає яких лише 15 літ, з того яких сім літ жорстокої реакції. Російське правительство зміною виборчої системи позбавило наш нарід політичної репрезентації — його репрезентували лише російські чорносотенці. Воно знищило цїлий ряд українських культурно-просьвітних організацій. Воно до мінімум звело можливости легальної роботи. І всеж се нічого не помагало. Навпаки, національна сьвідомість широко захопила власне ту верству, яка найблизше стоїть до народу й щоденно стикаєть ся з ним — народнє учительство. А заборона ювилею Шевченка не лише скомпромітувала російське правительство і російських націоналїстів, а викликала отвертий протест, протест масовий і революційний. Подумати лише, як далеко поступило українство: коли в 1876 роцї проскрибувано цїлу літературу, се знесли Українці майже мовчки, — в 1914 навпаки, вони вийшли на улицю з голосним протестом, що широким відгомоном пійшов по цїлій Европі. Се в области сьвідомости національної. А ще більша зміна в сьвідомости національно-політичній. Підчас російсько-турецької війни 1878 р. сьвідомі Українці йшли на Балкан добровільно проливати свою кров у боротьбі проти Туреччини. Вони пійшли на приману російського правительства, так як би у себе в дома, на Україні, не було за що проливати свою кров. А відтак балканська війна й міжнароднє положенє лише змусили ширші круги Українців виставити політичний постулят української нації.

Українство жиє і розвиваєть ся прискореним темпом, а в будучність глядить сьміливо й самопевно, без чванькуватої зарозумілости, але й без колишньої хоробливої резиґнації.

ЗБИРАЙТЕ І СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА 100.000-НИЙ ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ.

СПРАВОЗДАНЄ КОМІТЕТУ ІВАХОВА.

Отсим подаю до відома всїм інтересованим слїдуюче справоздане з фонду і заходів Комітету Дмитра Івахова:

На фонд зложили з Ню Йорку: Укр. Громада $25.00, Греко-кат. парохія $25.00, Укр. Бесіда $20.00, Тов. „Січ" $17.15, Сестр. св. Ольги $15.00, Тов. „Просьвіта" $13.70, Апост. Молитви $10.00, Укр. Хор $9.65, Тов. Вільні Козаки м. Львова $5.35. З Байону, Н. Дж.: Тов. „Запорожська Січ" $44.85. д. І. Копитко $2.00. З Вест Баден, Інд. д. Н. Буджак $2.00. Загальна сума виносить $189.70. В дійсности зложено лише $119.70, позаяк деякі зі згаданих (іменно три перші) лише асигнували згадані жертви.

З того фонду видано доси на поїздки і звідини $45.00, що разом з дрібними видатками в сумі $11.20, виносить $56.20. Затим в касі готівки зістає $63.50.

Комітет переписував ся з заведенем і приватними особами з чого одержав одноголосний результат, що стан хорого зовсїм не поліпшає ся. Затим неможливо його з інституції забрати, хотяй не виключено, щоби частими відвідинами корисно впливати на його стан.

Позаяк деяким одиницям річ не ясно представляє ся, тому прошу всякого интересуючого ся, щоби о всїм особисто переконав ся. При сїй нагоді подаю три слїдуючі пропозиції щодо дальших заходів: Чи за осталу суму видати вибір поезій Дмитра Івахова, чи передати її інституції де він находить ся, чи зложити в касі для бідних. Прошу на ті питаня відповісти а я поступлю так як сего більшість зажадає.

Nicholas Diachyshyn,
217 East 6th Street, New York, N. Y.

РЕКОРДОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАР. СОЮЗА

за місяць марець 1919 р.

НОВОПРИСТУПИВШИЙ ВІДДІЛ.

Тов. „Просьвіта Буковини" в Ню Йорку.

В. 204. Чернявський Іван, Фочук Дмитро, Грандей Пилип, Грандей Евдокія, Гунька Михайло, Курка Анастазія, Лукасевич Василь, Павлюк Александер, Павлюк Елисавета, Семенюк Стефан, Семенюк Катерина, Горняк Григорій, Лека Александер, Лека Домка, Марковський Лазар, Марковська Вікторія, Опаєц Юлія, Опаєц Гелена, Вишиван Яків, Байовська Юстина, Байовський Петро.

НОВОПРИСТУПИВШІ ЧЛЕНИ:

В. 1. о. Константин Курило.
В. 2. Мудра Доміцеля, Хомяк Тифон, Дубень Харлампій.
В. 3. Гарбовський Василь.
В. 6. Коцур Теодор.
В. 7. Лешків Йосиф, Станицька Анна, Рифун Онуфрей.
В. 9. Драгущак Анастазія, Деленко Катерина, Лесік Евфимія.
В. 13. Тизьбір Афира.
В. 14. Супер Марія, Яворська Марія.
В. 20. Богач Михайло, Легкун Дмитро, Дмитришин Петро.
В. 22. Пухаль Анна.
В. 24. Волошин Николай, Солоденько Іван, Бендус Антін.
В. 29. Гривняк Григорій.
В. 34 Фурдин Анна, Момрик, Катерина.
В. 37. Пілат Татіянна.
В. 38. Коваль Михайло, Тарбай Іван, Сушка Петро, Лякуничак Франко.
В. 42. Федорів Прокоп.
В. 47. Бурачок Василь.
В. 48. Лисяк Вінцентина.
В. 54. Гусар Іван.
В. 55. Михалюк Тимофтей, Крушельницький Віктор.
В. 56. Байовський Андрей.
В. 57. Рега Лука.
В. 58. Кулик Марія, Кулик Николай.
В. 59. Юхник Стефан.
В. 62. Ґефререр Ігнац.
В. 64. Миленький Іван.
В. 65. Кузьма Іван.
В. 66. Павлік Варвара, Сьвентковський Сильвестер.
В. 68. Доротяк Василь.
В. 69. Ліпіцька Марія, Лепіцький Володимир, Скабрій Леон.
В. 70. Мінта Олена.
В. 72. Пеленський Михайло.
В. 75. Шептак Йосиф, Сунко Мих.
В. 76. Швець Йосиф.
В. 77. Чмелик Григорій.
В. 80. Кобіта Николай.
В. 82. Філовяк Анна.
В. 83. Карнаух Онисим, Маланюк Ів.
В. 88. Гасюк Матвій, Слінко Онуф.
В. 90. Вольчанський Кс. Захар.
В. 96. Бобик Михайло.
В. 101. Рицман Іван.
В. 103. Гарасимович Пилип.
В. 102. Любінський Михайло.
В. 105. Кречковський Павло, Москович Текля.
В. 109. Садловський Іван, Мороз Катерина.
В. 110. Курочка Олена.

Командант українських війск **Семен Петлюра** (по середині) в окруженю українських офіцирів.

В. 112. Кавалець Катерина, Керик Анна, Кашицька Катерина, Ґураль Зофія.
В. 113. Завіський Ілько.
В. 119. Клюс Марія.
В. 120. Греча Анна, Бур Іван.
В. 123. Булик Серафина.
В. 130. Палега Йосиф.
В. 132. Купцьо Анна, Печар Анна, Пельц Ольга.
В. 134. Шпинда Марія, Орищак Зофія, Головата Анна.
В. 136. Юрчак Теодозій, Камінський Василь.
В. 137. Мазур Василь.
В. 139. Ліщовський Михайло.
В. 140. Бащук Василь, Філяс Стефан, Беляк Франко, Романко Стефан, Ільчишин Стефан, Бура Анастазія.
В. 142. Кольба Каспер, Янчишин Йосиф, Лещак Яцко.
В. 143. Пастернак Павло.
В. 144. Кирич Анастазія, Свистун Іван, Баран Назар, Андрушків Панько, Лабенська Анна.
В. 146. Пригарська Анна.
В. 147. Турчин Дмитро, Мельник Федор.
В. 152. Бармаґюк Антін.
В. 156. Яник Николай.
В. 158. Ступак Катерина.
В. 161. Балик Іван, Негребецький Ів.
В. 162. Пенцак Адольф, Гусиниця Марія.
В. 164. Новомлинський Василь, Новомлинський Іван.
В. 165. Волчко Павло.
В. 169. Нестор Михайло.
В. 170. Горечко Анна, Дзядзан Ілько.
В. 179. Кондрат Теодор, Трунко Петро.
В. 185. Шведа Дмитро, Кіцера Мик.
В. 186. Баволак Анна.
В. 188. Корецький Стефан, Діжа Петро.
В. 190. Оніщук Роман.
В. 193. Микитюк Юлія.
В. 194. Шимків Саварин.
В. 196. Мандра Настуня, Пикор Варвара.
В. 201. Крупка Ілько.
В. 206. Волянський Бенедикт.
В. 217. Нищук Анастазія, Гунчак Семен, Голійчук Іван.
В. 218. Іваничук Франко.
В. 220. Кот Михайло.
В. 221. Канопік Семен, Коцур Ольга, Волянський Николай.
В. 223. Фандига Ваврик, Копюх Михайло, Сухіна Михайло.
В. 225. Федина Михайло, Залокоцький Григорій, Береза Лучка.
В. 228. Киштала Параска, Погранична Марія.
В. 229. Ковпак Пелягія, Ковальський Ілько.
В. 230. Худик Михайло.
В. 233. Пакаляк Михайло.
В. 235. Копина Магдалина.
В. 245. Кривий Петро.
В. 248. Кебрин Теодор.
В. 251. Пилипишин Дмитро.
В. 254. Процько Стеф., Василь Йос.
В. 255. Ковальчик Гриць.
В. 259. Соловій Никола.
В. 270. Шемлій Григорій, Салюк Йосиф, Підгорецька Ксеня.
В. 274. Гертіль Іван, Павлечко Николай, Синидяк Михайло, Павелко Михайло, Кіхтан Анна, Волощак Анд.
В. 276. Баталік Параска, Шимила Анна, Фізир Анна, Сидя Параска.
В. 283. Антоняк Іван.
В. 295. Цепко Анастазія.
В. 296. Котелець Іван, Лобур Текля, Новосад Петро.
В. 300. Пап Дмитро, Гривняк Ґриґ.
В. 308. Щурик Параска, Коробій Марія.
В. 316. Пінлур Теодор.
В. 318. Олексяк Марія.
В. 321. Лопусевич Михайло.
В. 326. Кулик Анна, Шлюсар Марія.
В. 330. Франкевич Франка.
В. 336. Бойчук Антін.
В. 338. Онуфер Теодор, Бойко Николай, Гуменич Петро, Гльоц Розалія, Хан Григорій.
В. 339. Бенкалович Петро, Бенкалович Параця.
В. 349. Барбарак Петро.
В. 357. Клапко Олекса.
В. 367. Андрусів Григорій.
В. 369. Марунич Яків.
В. 370. Королюк Анна.
В. 380. Гнат Гринько, Буць Василь.
В. 384. Авдошенко Савка.
В. 396. Довгій Андрей.

ЧЛЕНИ НАНОВО ПРИНЯТІ.

В. 17. Терлецький Михайло.
В. 20. Бабус Василь.
В. 36. Лиса Агафія, Шевчук Єрина.
В. 44. Кравчук Яким, Заморський Григорій.
В. 56. Родзінський Павло.
В. 58. Череватий Пилип.
В. 59. Бойко Параска.
В. 61. Цапович Іван, Бобер Мих.
В. 63. Дупівка Василь.
В. 74. Гандзий Стефан.
В. 75. Сидорак Николай.
В. 78. Тирнавчук Михайло, Паламар Олекса.
В. 91. Гавронський Іван.
В. 102. Кокорудза Ілько.
В. 113. Курегак Атанас.
В. 120. Кичан Михайло, Деленко Іван, Смагула Йосиф, Жолнерчикевич Іван.
В. 122. Теремюк Максим.
В. 129. Покришка Михайло.
В. 133. Стахів Николай.
В. 142. Дорош Василь.
В. 209. Яворська Текля.
В. 217. Сипяи Яким, Гуряк Мих.
В. 218. Мулярчик Михайло, Дзябка Іван, Пущак Семен.
В. 225. Сеник Михайло.
В. 239. Вигінний Андрей, Комуницький Григорій.
В. 22. Сушереба Петро.
В. 292. Степчук Теодор, Галабурда Василь, Салик Семен, Наконечний Теодор.
В. 301. Смаль Іван, Конииський Теодор, Остапчук Дмитро.
В. 316. Нарівний Іван.
В. 326. Бабяк Михайло.
В. 341. Сербай Андрей.
В. 354. Волинєк Захарій.
В. 363. Луцишин Іван.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ КАРТАМИ (ЛИСТАМИ).

В. 8. Лаврів Олекса, Кабляк Ізидор, Салій Стефан, Іващишин Іван.
В. 20. Гевко Николай, Костишин Дмитро, Гевка Марія, Крук Никола.
В. 33. Копик Анна.
В. 54. Мандрона Катерина.
В. 68. Ярема Максим.
В. 70. Андрусик Онуфер.
В. 91. Танюк Іван, Танюк Юстина.
В. 96. Павлюк Олена, Павлюк Вас.
В. 102. Дацишин Елія, Шмагала Дм.
В. 103. Гатала Андрей.
В. 111. Мазур Михайло.
В. 117. Смелій Михайло.
В. 123. Козуб Василь.
В. 136. Клим Йосиф.
В. 147. Салаш Антін.
В. 156. Барилак Михайло.
В. 170. Іванчук Михайло, Косць Михайло.
В. 175. Барліш Василь, Демко Теодор, Коваль Іван.
В. 179. Кузів Михайло, Левицький Іван, Білий Николай, Біла Анна, Сопко Николай, Бобровська Розалія, Бобровський Теодор.
В. 193. Поточняк Михайло.
В. 198. Василюк Ізидор.
В. 223. Зомчак Петро.
В. 225. Громоцький Олекса, Громоцька Анна, Любчин Ілько, Любчин Катерина, Паращак Василь.
В. 230. Луцко Петро.
В. 235. Чепак Олекса.
В. 239. Чупка Теодор.
В. 245. Корсак Петро.
В. 259. Москалик Никола, Ламацький Йосиф.
В. 270. Новак Григорій, Сеньковський Василь.
В. 295. Судомур Михайло.
В. 301. Сенів Матрона, Сеньчук Емілія, Савчук Текля, Меціївська Юстина, Зохнюк Катерина, Вус Анна, Рибак Марія, Пилипів Катерина, Прокопів Анна, Новосад Юлія, Новосад Катерина, Мидзяк Марія, Медзяк Анна, Медзяк Варвара, Іванів Магдалина, Дида Олена, Зуль Матрона, Пишко Анна.
В. 308. Шалко Іван.
В. 317. Вишньовський Василь.
В. 330. Гуцуляк Йоанна, Гуцуляк Ів.
В. 338. Васькович Николай, Вовчко Петро, Миляи Стефан, Хопка Петро, Томкович Франко, Тиханич Йосиф, Салайда Василь, Попіль Николай, Гавич Іван, Баюс Василь.
В. 388. Чижевич Ілько.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ АБО ВИКЛЮЧЕНІ ЗА НЕПЛАЧЕНЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 10. Загородний Яків.
В. 12. Окаль Текля.
В. 14. Лелит Николай, Федорук Николай, Срібняк Михайло, Грицюк Ів.
В. 20. Величук Іван.
В. 21. Сенів Іван.
В. 22. Маловайчук Михайло.
В. 27. Майчак Текля.
В. 33. Пудяк Зофія.
В. 36. Онуфрик Зофія.
В. 50. Кашишин Іван.
В. 54. Марко Василь.
В. 55. Кривецький Теодор.
В. 56. Адамяк Йосиф, Гатала Константин, Кулята Олекса, Севний Юрко
В. 75. Апостол Михайло.
В. 64. Щомак Олекса.
В. 65. Малон Іван.
В. 67. Шпак Ігнатій.
В. 68. Скамай Ів., Ковальський Сень.
В. 72. Кельб Казимир.
В. 75. Попик Стефан.
В. 76. Животко Семен, Бибель Марко.
В. 77. Кордияк Іван, Козак Іван.
В. 78. Панос Прокоп, Кравець Григ
В. 81. Чикита Олекса, Чикита Антін.
В. 83. Красій Ева.
В. 85. Гришко Іван, Мартиняк Семен, Сенюк Данило.
В. 102. Барийка Микита.
В. 107. Волота Григорій.
В. 109. Мадараш Миколай, Твардий Франко, Тварда Анна, Шепиляк Онуф.
В. 111. Костевич Григорій.
В. 113. Напованець Йосиф.
В. 114. Гайдук Василина.
В. 119. Матильська Анна.
В. 121. Гумений Василь.
В. 126. Мацуляк Павло.
В. 127. Клован Іван.
В. 133. Біловус Андрей.
В. 137. Терлецький Іван, Смеричанський Іван.
В. 139. Бродило Ксеня, Книгиницький Никола, Хомета Еміль.
В. 141. Сенечак Андрей, Семкіяш Теодор.
В. 142. Полевський Іван.
В. 146. Лоза Василь, Домка Іван, Деркач Василь.
В. 147. Войтович Василь, Мешко Стефан.
В. 149. Голинський Антін (син Михайла).
В. 159. Ляхович Михайло, Ляхович Текля, Ляхович Йосиф, Драпута Гн.
В. 164. Куба Михайло.
В. 167. Кучкуда Михайло.
В. 170. Тарабанський Михайло.
В. 172. Вишновецький Стефан.
В. 179. Бялочинський Петро.
В. 183. Крис Іван, Крис Стефан, Куняк Теодор.
В. 185. Олійник Николай.
В. 189. Вархолик Марія, Мариквас Марія.
В. 190. Шведюк Григорій.
В. 192. Конрад Юстин, Мацейков Михайло.
В. 201. Сливка Петро.
В. 213. Янишин Прокоп, Задорецький Йосиф.
В. 217. Бойчук Іван, Деркач Ґриґ.
В. 218. Макар Михайло.
В. 221. Ігнатенко М. Василь.
В. 230. Надворський Іван, Остапів Ілько.
В. 235. Кондратюк Олекса.
В. 237. Гладкий Стефан, Ступніцький Леон, Кацюбан Розалія, Коцюбан Филип.
В. 240. Батюк Марія.
В. 241. Ляхман Николай.
В. 248. Безгацький Іван.
В. 255. Булій Васько.
В. 258. Дурда Франко, Стельмах Дм.
В. 270. Бриштель Парфим.
В. 276. Боднар Михало, Грицик Теодор, Бахор Станислав, Бутрей Іван.
В. 277. Мотиль Сенько, Гриньков Василь.
В. 282. Масляк Григорій, Яворський Теодор, Яворська Катерина.
В. 283. Малиса Іван (молодший), Пиндус Константин, Ворожбит Теод.
В. 288. Когут Стеф., Когут Анна.
В. 295. Гентіз Николай.
В. 300. Геряк Теодор.
В. 316. Білик Василь, Скробач Сильвестер.
В. 317. Данилюк Онуфрей, Лобур Гринь.
В. 318. Федорович Текля.
В. 320. Леськів Василь, Рґоадс Луіс.
В. 321. Даців Дмитро.
В. 330. Прусак Володимир.
В. 336. Гальчук Дмитро, Топорович Андрей, Барабаш Антін.
В. 342. Ячишин Захарій.
В. 347. Гевчук Николай.
В. 355. Данько Федор.
В. 364. Глушко Василь.
В. 369. Моргун Іван.
В. 370. Ошуст Юлія.
В. 379. Зубрицький Іван.
В. 381. Білизна Матвій.
В. 384. Сітар Антін.
В. 388. Дольський Володимир.

ЧЛЕНИ ВЗЯВШІ ПЕРЕСТУПНІ КАРТИ (ЛИСТИ).

В. 23. Лаврів Олекса.
В. 28. Чупка Теодор.
В. 50. Ляк Андрей.
В. 59. Каблян Ізидор, Зомчак Петро.
В. 70. Сеньковський Василь.
В. 102. Вишньовський Василь.
В. 103. Салаш Антін, Мазур Мих.
В. 122. Теренюк Максим.
В. 133. Станґритчук Антін.
В. 141. о. Стернюк Мирон, Ворко Ігнатій, Лобур Василь.
В. 142. Гавришко Михайло.
В. 146. Гевко Николай, Гевко Марія, Костишин Дмитро, Залицька Анастазія.
В. 148. Баюс Василь, Гавич Іван, Попіль Николай, Салайда Вас., Томкович Франко, Тиханич Йосиф, Хопка Петро, Миляи Стефан, Васькович Николай, Вовчко Петро Кульч.
В. 153. Скульчук Анна, Лазорек Параска.
В. 155. Сціжак Іван.
В. 158. Безушків Володимир.
В. 170. Мандрона Катерина, Ленчук Леопольд, Стецек Францішка.
В. 200. Іванчук Михайло.
В. 217. Васьків Катерина.
В. 235. Цепко Петро, Унисько Бартоломей, Унисько Андрей, Унисько Кредінка.
В. 240. Пишко Анна, Зуль Матрона, Батюк Марія, Дида Олена Сабан, Ґурняк Магдалина Іван, Зохнюк Катерина, Медзяк Анна, Медзяк Варвара, Мидзяк Марія, Новосад Юлія, Новосад Катерина, Пилипів Катерина, Прокопів Анна, Рибак Марія, Вус Анна, Мецівська Юстина, Сеньчук Емілія, Сенів Матрона, Савчук Текля.
В. 270. Василюк Ізидор.
В. 292. Поточняк Михайло.
В. 321. Монастирський Олекса.
В. 330. Ликтей Петро.
В. 332. Іващишин Іван, Салій Стеф.
В. 347. Столяр Теодор.
В. 349. Андрусяк Онуфер.
В. 364. Крук Дмитро.
В. 384. Луцько Петро, Остофій Мих.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ.

В. 17. Яворський Іван.
В. 18. Феленчак Марія.
В. 38. Тарбай Василь.
В. 78. Вдовяк Антоніна.
В. 99. Музика Ігнатій.
В. 142. Лісковнч Іван.
В. 292. Явор Николай.

УВАГА,

котру кождий місцевий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосувати ся.

Члени, оголошені в рекордовім звіті за місяць марець 1919 року яко суспендовані або виключені за неплаченє місячних вкладок чи з инших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і на далі бути членами У. Н. Союза, мусять зголосити ся в протягу сего місяця (цьвітня) до своїх відділів і вписати ся нанову, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Як сего не зроблять до кінця цьвітня 1919 року, то в маю 1919 р. мусять виповнити нові аплікації (просьби о принятє), коли хотять бути членами У. Н. Союза, подібно, як кождий новий кандидат. Ті знов члени, котрі в місяцю марті 1919 р. взяли переступні листи, а еще доси не зголосили ся до якогось иншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мають се зробити в місяцю цьвітню 1919 р., бо на другий місяць, т. є. в маю 1919 року вичеркне ся їх з членів організації, а тоді вони можуть бути приняті до У. Н. Союза тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятє).

ЗІСТАВЛЕНЄ.

В місяцю лютім 1919 р. було членів в У. Н. Союзі	12.425
В місяцю марті 1919 р. принято нових членів до У. Н. Союза	231
В місяцю марті принято нанову в члени У. Н. Союза	49
В місяцю марті принято з переступними листами	87
Разом	12.792
В місяцю марті 1919 р. суспендовано за неплаченє місячних вкладок	144
В місяцю марті 1919 р. взяло переступні листи (карти)	72
В місяцю марті 1919 р. померло	7
Разом	223
В місяцю марті 1919 р. У. Н. Союз числив членів після сімох кляс посмертного	12.569

ПІСЛЯ КЛЯС І СУМИ ОБЕЗПЕЧЕНЯ:

Кляса D $100	8
Кляса A $250	468
Кляса AA $500	5.151
Кляса B $750	279
Кляса C $1000	6.594
Кляса BB $1500	63
Кляса CC $2000	6
Разом	12.569

К. Кирчів, гол. предс. У. Н. С.,
С. Милянович, гол. рек. секр. У. Н. С.

Українські жовніри.

Жовнір з України (на ліво) витає ся в Галичині з галицько-українським жовніром.

ЯК ВИГЛЯДАЄ ЖИТЄ ГІНДУСІВ В ЇХ РІДНІМ КРАЮ.

Проти іміґрації ґіндуських (індійських) зарібників до Канади виступає кождий Канадієць.

Кіплінґ (письменник) сказав: „Схід є Сходом, а Захід з Заходом, і вони ніколи не зійдуть ся".

Через той неприхильний настрій деяких анґлійських реформаторів, мешканців Індій представляють дуже невірно.

Індія, се рільничий край, і коли ґіндуський зарібник (кулї) заробить на прожиток, як він заробляє, він є приступним і вдоволеним, вірний свому панови і урядови.

Просто жиють, а глибоко думають.

Заподіяно чимало шкоди в минувшині і зроблено чимало ненависти через те, що на осліп легковажило ся ґіндуські думки й почуваня; а сього зовсім не було потрібно. Але всї Анґлійці, які жили і працювали між Ґіндусами та відносили ся до них справедливо й по людяному, знають, як поважно і з довірєм вони таксамо відносять ся.

Коли мешканцеви Індій не докучають політичні аґітатори, то можна бути певним, що він буде жити мирно і спокійно. А се тому, що його потреби прості, після понятя Заходу. Проста пожива і напій йому вистарчає. Релїґія забороняє йому і доторкати ся до алькоголїчних напитків, отже торговець винами не буде мати його в себе за гостя.

Поруч з простим житєм іде глибока думка. Ґіндус (Індієць) любить думати, застановляти ся. Він фільософ — чи се буде покірний „кулї", що оре рижове поле, чи високого роду Раджа (король, князь). Се показуєть ся дуже виразно їх великою любовою природи.

Кожда ростина в кождій порі вяжеть ся з якоюсь історичною чи поетичною подією. Се ще красше показуєть ся в їх дванайцятьох чи більше річних сьвятах, з яких кожде обходить ся з найбільшою релїґійною врочистостию. Сьвято „Всесьвітної Сили", або пробудженя сил землї; сьвято „Материнства Природи" — такі назви показують глибоку думку. В розпускаючих ся пупляхах на весні „кулї" бачить щедрість всесьвітної Матери Землї, „Ума Гімавіті", „Матери Народу", себто духа, якого він поважає.

Сільське житє в Індіях виглядає нинї таким, яким було від непамятних часів. Се є часть молодечого віку сьвіта, якого ніщо не понївечило.

Рада з чотирох старців править громадою під проводом голови, який є відвічальний перед урядом за податок. Уряд голови є дїдичний, що переходить з батька на сина. Таксамо всї ремесла і професії дїдичні. Сільський сьвященик, сторож, секретар, музикант і лїкар — всї вони роблять ту роботу, яку робив їх батько і дїд.

Гончар в ґіндуськім селї говорить: „Батько мого батька робив горшки для двора Індри в раю і ми відтоді робимо горшки". Коли є похорон або хрестини, то гончар зискує, бо тоді всї горшки в домі мають побити ся і о нові постарати ся, як сього вимагає обряд.

Любов домашного огнища.

Глиняна хата найбіднійшого „кулї" є його палатою. Велике почутє для сьвятости дому видно в зверхних формах, а то в щоденнім „Поважаню Порога": З досьвітком, коли ґіндуська женщина зачинає свою домашну роботу, вона кидає цьвіти або листки на поріг.

Нема щасливійшої родини як ґіндуська родина.

„Поважана Мати" — так називають матір всї ґіндуські мущини від зарібника до князя. Його жінка, коли він оженить ся, мусить поважати його матїр, оглядати ся на неї і слухати, як слухала своєї матери.

Треба памятати, що позаяк Ґіндуси женять ся дуже молоді, то се для супружа практичнійше, ніж буває приміром в нашім краю. Молода часом ледви переступить дванайцятий рік, а молодий не переступив двайцятки. Буває, що мати повидавала з дому всї дочки, отже скоро хоче мати в дома невістку на їх місце.

А хоч деколи свекруха буває заздрісна, або лиха, а невістка через те нещаслива, то такі випадки бувають рідкі. Товариші автора сеї статї, які часто гостили в домах Ґіндусів, кажуть, що звичайно в родині буває згода. Коли зберуть ся жінки усіх синів і мати, то буває чимало веселости, а се сьвідчить про добрі родинні відносини.

Належитий згляд на других і пошана, се прикмети характеру Ґіндусів і тому подібні звичаї вдержали ся там сотки лїт. Тою самоконтролею, яка є тайною порядкованя, бідна дївчина зарібника могла би бути взором для богатих і „добре вихованих" дївчат Заходу.

Колиж для неї прийде день, що вона буде господинею дому, королевою над своїми синами і невістками, то її власний досьвід скаже їй, як треба обходити ся з другими, щоби не вразити їх почувань.

Не говорять в гурті.

В Ґіндусів є звичай, що чоловік і жінка не говорять між собою, коли в дома є инші люди. Се виглядало би на брак товарискости, однакож кілько би то обминуло ся непотрібних суперечок перед чужими, колиб такого звичаю всї тримали ся.

В давних часах вдови палено на стосах з їх чоловіками, себто виходило, що житє для жінки неможливе, коли її чоловік і заступник не жиє. Тепер сей звичай, званий „Сутті" заборонений законом, однакож розпуку жінки видно по тім, що вона голить голову, часто постить і довго молить ся.

Поважають науку.

Спосібність до думаня і застановлюваня, яку мають мешканці Індій, заставляє їх шанувати учених. І тому поважають вони навіть учених иншої народности і віри, хоч би і не знали, до якої области наук їх ученість належить.

Ґіндус не противить ся, хиба що його глибоко образити. Ті, що знають тамошне житє зблизка, говорять з пошаною про поміркованість Ґіндуса в немилих випадках. Вони критикують простацтво в других з певними застереженями.

Ґіндуські слуги сповняють свою роботу добре і беручи загалом, є вірними. Рідко трафляєть ся, щоби Ґіндус обрабував свого пана.

Моральний нарід.

Народна моральність в Індіях стоїть високо. Навіть місіонарі ставлять її висше ніж серед подібних кляс в Анґлії. Тому, що Ґіндус поважає свою матїр, він рівночасно задля своєї матери поважає всї добрі женщини. Він зве кожду добру женщину „материю", без огляду на вік.

Дальшим знаком поважаня женщин є терпеливість Ґіндуса на примхи женщин. Жіночих думок і почувань Ґіндус ніколи не висьміває. Він поважає досьвід жінки і радить ся її в своїх справах.

Хто був в Індіях, того мусів вразити порядок в ґіндуськім житю. Улиці, крім деяких базарів, можна порівнати з улицями якогонебудь европейського міста. Женщини всїх кляс і національностий тут безпечні. Не можна словом чи поглядом їх ображати.

Щодо релїґії то Ґіндуси дуже строгі. Купанє уважаєть ся обрядовим очищенем.

„Як не молив ся, то не їдж, а як не купав ся, то не моли ся".

Кошик з поживою й овочами поручають ласцї божества, заки засядуть до їди.

Справедливість є цінностию, а „кулї" має свої вартости. Треба бути справедливими, коли і не дуже стараємо ся бути великодушними. Ф. Г.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

ДІТРОЙТ І ГАМТРАМК, МІШ.

Спів. Драм. Товариство ім. Ів. Котляревського в Гамтрамк, Міш. відіграє

В НЕДІЛЮ, 27. ЦЬВІТНЯ Б. Р.

В ГАЛІ „УКРАЇНСЬКОЇ ХАТИ"
22 Ґрейлінґ Евеню,
Гамтрамк, Міш.

ПРОСТАК

(або Хитрощі жінки перехитрені Москалем)
комедія в 1-ій дії, В. О. Гоголя

— і —

СВАТАННЯ НА ВЕЧЕРНИЦЯХ

водевіль в 1-ій дії, Стародуба.

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ БАЛЬ ДО ПІЗНОЇ НОЧИ.

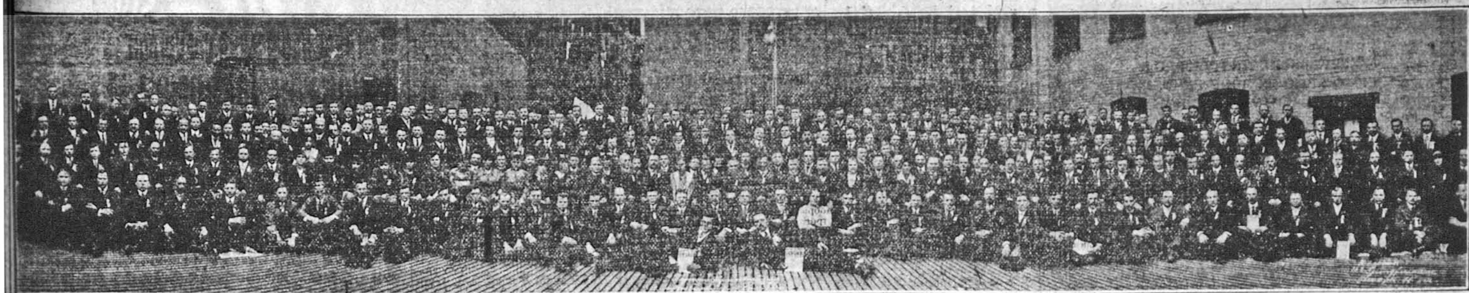
Хто хоче гарно забавитись, насьміятись до несхочу, почути чудові піснї, а на конець добре потанцювати, нехай прийде до Української Хати а не пожалує.

Режісер Д. А. Муз. М. Гевуся.

ВСТУП 50 і 35 ЦНТ.

Початок о годині 7-ій вечером. 48

Комітет.

Всеукраїнський Народний Зїзд в Ню Йорку, в днях 16—17. січня 1919.

НАШ ПОБУТ В ЛОНДОНІ.

Саме тепер богато Українців на чужині мріють про скорий виїзд до рідного краю. Сі ...рії цілком оправдані. Однак ...уже мало з нас на чужині здає ...бі справу з дійсного положе... голоду і холоду в цілій май... Европі. Перебувши в Лон...ні більше трох тижнів, я мав ...агоду провірити на власній ...шени теперішні виїмкові ма...ріяльні відносини не лиш в ...нглії але й у других краях Ев...опи. Стикаючись тут з людь...и з ріжних країв, я мав наго... переконати ся, роздумавши ...се, що бачив тут і чув від дру...их, що понад Канаду під сю ...лю лучшої сторони, лучшо... краю нема. Коли я бачив як ... і богаті і бідні дзвонять зу...ами задля браку палива, за... дорожнені палива, коли я ...чив як тут обережно ґазди... англійські господарять в кух... і на столі задля браку і до...жнечі поживи, я мусів прий... до повисшого заключення.

Війна викликала також пере...рот в платні і доходах серед... і робітничої кляси. Най... показуеть ся в Росії, Ні...меччині, Швеції, Англії і май... по всіх других краях. В Ро... робітник тепер заробляє ... до 700 рублів місячно. Се ...ворив мені недавно один ро...ський професор університе..., якого я здибав в Лондо... В Швеції, як нині мені ска... при обіді командант швед...кої военної фльоти, робіт...ик заробляє більше ніж він, ...о командант маринарки. Ін...лігенція в цілій Европі бі...е богато більше ніж робітни..., бо платня всякої урядової ...ужби, професорів, учителів ...т. д. осталась майже тасама, ...о перед війною, коли робіт...ча підскочила майже в деся...ро. В Росії, після слів повис...ого очевидця, по містах нуж... величезна. Фунт масла кош...е 40 рублів. І то мужики не ...чуть продавати, бо гроші всі ...перові і вони не мають до ...х довіря. В Росії тепер біль... обміна артикулами ніж ...ішми. Такі річи, як цукор, ...ва, гербата, скрізь по Евро... великий люксус. Ніде по ре...врантах в Лондоні не діста...те гербати або кави з цукром. ...ють лише по одній піґулці ...харини. Аби побачити піґул..., треба дуже сильно по...льшаючого скла. В Англії і ...різь в цивілізованій Европі ... дістанете лише за урядови... тикетами, які видають ко...сії поживної контролі скрізь ... Англії. Поживи не купите ...з сих урядових купонів. В ...личині і на Україні ціна по...ви також височезна. Коро..., коні, телята продають ся ... 4.000 до 5.000 корон або ...блів. Відносини воєнні поро...ли з наших заможнійших ...дів дійсних дуків; вони ма...ть паперових гроший повні ...ни і пазухи.

Приїхавши кораблем до Лі...рпулю 12. лютого, оба укра...ські делеґати на їх превели... зачудоване зістали арешто...і таки на кораблі на роз... комісара іміґраційного в ... порті. Арештоване викли...о на кораблі велику сенза..., тимбільше, коли один ка...дійський офіцир, мій нероз...ний товариш, дістав наказ ...рати ся з нашої каюти. Ми пересиділи перший день мовчки. На другий день я попросив корабельного капітана о авдієнцію і зажадав, щоби мені яко натуралізованому Британцеви вільно було заслати кабель до премієра Бордена в Парижі і до правительства Канади в Отаві. Капітан передав мою карточку суперінтендентови іміґрації і в протягу кількох годин прийшов до нас урядник і доручив нам делікатно і чемно наші папери і дозвіл їхати до Лондону. На мій жарт, що коли мені удасть ся зловити колинебудь десять Англійців на Україні і пімститись на них за се неоправдане арештоване, урядник з усьміхом відповів, що йому прикро се почути, однак власти місцеві мусіли се зробити, діставши певного рода телеґраму, щоби нас сейчас арештувати. Що власти дійсно були збентежені, сьвідчить факт, що коло наших дверий і вікна каюти ходила варта ніч і день, щоби ми не повтікали. Їду і всьо инше приносили нам до каюти, замикаючи відтак двері на ключ.

Візита в Лондоні в канадійського великого комісара була для нас найважнійшою, бо через його рекомендацію наші британські пашпорти мали бути візовані французьким консулем. Через чемність і услуги його ми діждались по трох днях тяганини до військових властий перегляду наших пашпортів мілітарними властями британськими. Певні нашої побіди, ми пішли до французького консуляту і просили переглянути наші пашпорти, щоби ми могли їхати без ніяких клопотів до Парижа. Перше однак питане француського офіцира, поставлене мені, було: „Чи служили ви при війску? Чому ні? Се нічого, що ви були обтяжені родиною. Міліони жонатих Французів були у війні". Опісля тесаме питанє поставлено д. Петрушевичеви, який сказав, що він заслабий на вояка.

Переглянувши пашпорти, офіцир каже: „Так ви Росіяни?" — Ні, ми Українці — кажу я". — „Так се все одно — каже офіцир". — „Для нас Українців се не є все одно", відповів я чемно.

Відтак тойсамий офіцир каже: „Не можу вам дати дозволу їхати, бо ви Українці, — мушу просити вас зробити спеціяльну аплікацію до міністра заграничних справ в Парижи і скажу вам наперед, що се потриває довший час, заки дістанете відповідь" — додав ще з усьміхом. „Я сейчас дам вам конечні формулярі, які прошу передати мені по виповненю".

Ми гарно подякували за француську чемність і виповнили формулярі. Відтак стали думати, що робити. Вкінци я рішив ся не давати формулярів назад, лише вертатись назад до „Гай Комішенера" Канади з протестом, що коли нас британські військові власти перепустили, то чому не мають тесаме зробити й француські. Уккраїнські делеґати не їдуть до Французів в куми ні в гості, лише їдуть на мирову конференцію, яка чейже не є монополем француської держави, лише є зїздом представителів ріжних народів, між тими і українського народу.

Се подїлало на комісаревого асистента. Він зараз відніс ся більше ніж симпатично, коли я розповів йому про немилий інцидент між українським і француським військом в Одесі та про польсько-француські заходи щодо нафтових теренів на галицькій Україні. Він сейчас завізвав телефоном француського консуля, а відтак дав нам від себе довший поручаючий лист і просив бути у француського консуля на слідуючий день рано.

Щоби бути певнійшим побіди, я заслав телеґрафічний протест проти нашої здержки до премієра Бордена і до українського міністра Сидоренка, просячи заразом, щоби вони оба заняли ся справою в Парижи. Однак на другий день наша авдієнція у француського консуля випала надсподівано гарно. Оглянувши відручні письма від „Гай комішенера" і від властий в Канаді та прочитавши поручаючі листи від недавно помершого великого Канадійця Вілфріда Лорієра, консуль заслав нас до урядника з припорученем, щоби сей візував наші пашпорти і що можемо їхати до Парижа.

Подякувавши чемно консулеви, ми вийшли з консуляту, повні нових надій і переконані, що житє людське без клопотів щоденних було би дуже мізерне і порожне.

Осип Мегас.

Лондон, 8 марта 1919.

В кождій українській хаті повинна находитись часопись „Свобода".

ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОЇ МИРОВОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ В ПАРИЖИ.

Володимир Колосовський, представник українського головного штабу.

Сергій Шелухин, бувший міністер судівництва України.

Петро Дідушок, секретар Директоріяту України.

ЗГАДКА ПРО УКРАЇНУ.

(Пише Ебіка Глейбов з Торонто, Канада).

Через три веселі роки я проживала серед дійсних українських селян, в звичайнім степовім домі з вісьмох кімнат. Він мав веранду, що ділила ся на дві части — для літних пересиджувань і їдальню. Се був дім вислуженого ґенерала і його жінки. Він був чоловіком ученим, шляхотного серця і ясної уяви, однакож спаралїжований. Його жінка була дуже енерґічна і дуже доглядала домашнього господарства. З осьмеро дітий лише троє лишило ся: двох поженених і моя учениця, дуже проворна дівчина, 16 років.

Вони мене радо приймали, ті добрі люди, отворили передомною своє родинне житє — їх справи були моїми, а мої їхніми.

Пані і її чоловік були добрими лїнґвістами (знавцями мов), і довгими зимовими вечерами ми голосно читали англійські, француські і німецькі книжки. В будні дни ми говорили по англійськи, а в неділї иншими мовами.

Я полюбила той дім більше ніж який другий російський дім, а се тому, що він звів мене так близко з самим серцем українського народу — з народом, що любить землю — з люблячими таємничість українськими селянами. Я любила їм приглядати ся навіть на тоці при молоченю, бо і там серед пороху була та ріжнобарвність.

Але я любила їх найбільше в їх народних червоних спідницях, білих сорочках, з шнурками коралїв та ріжнобарвними стяжками. Дівчата затикають голови цьвітами, однакож жінки більше по статочному покривають голови рушниками. Там є так богато ріжних строїв, але в усіх червона барва переважає.

В їх танци видко взнеслість з простотою, а коли чуєть ся їх пісні, коли при блеску зір співають, вертаючи з роботи, то здасть ся, що чуєть ся страчені мільодії Едену (раю). Бо Українець є музик і поет, хоч він сам того не свідомий. В їх любовних піснях розплива...еть ся ніжність, в їх пращеню — розрибаюча серце туга. Неписьменні селяни висловлюють найкрасші думки.

Вони хоч би як убогі, а другому поможуть і ніколи не скажуть, що не мають часу. Їх понятє справедливости моглб би бути взором хоч би для якого демократичного народу; бо ти можеш доказувати їм, доки не захрипнеш; вони дивлять ся на тебе спокійними очима, а там кажуть: „Але Бог сотворив сьвіт для мене таксамо як і для тебе. Ти маєш більше ніж потребуєш; мені знов недостає, отже через те я беру, чого мені бракує, а чого ти маєш забогато. Се, брате, божа воля. Ми не просимо в Бога дощу, ні сонця; Бог дає їх однаково мені, як тобі, брате, отже візьми, що тобі належить ся, а дай мені моє".

Вони, немов ті їх широкі степи, непопсовані діти природи. Свій хліб споживають вони поважно, з молитвою. Старих поважають і молодий не відважить ся рівнати себе зі старим. Родичів поважають і слухають, отже зовсім природно, що родичі хвалять свої діти. Навіть звичаї виливають з якогось корисного, або гарного закона, або думки. Серед цілого їх незнаня, убожества і пригноблення завсїди живе думка: „Бог є творцем всего сотворіня". З сього випливає їх демократичний настрій. І до недавна вони ще додавали: „Все призначене Богом". Однакож нині зачинають, хоч і неясно, спостерігати, що на Україні дуже мало того, що Бог призначив. І кождий день буде їм приносити яснійше поняте, ширші погляди, сильнійшу волю, і хто знає який дивний твір з нинїшного хаосу може витворити ся?

А що дієть ся нині з моєю дорогою Делярівкою?

———o———

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одинокий спеціяліст недуг мужеських в Пітсбургу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішнійший і заслугуючий на довіре специяліст недуг мужеських, котрий усе своє знане і довголітну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ

II. поверх, фронт. 76-89

644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В пятниці від 9. рано до 8. веч. В неділі від 10. до 2.

УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ!

Хто би Ви не були, яке би не було Ваше образоване, в якім занятю Ви би працювали, зачніть учити ся

АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.

КУРСИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗАОЧНО

Наша школа сим заявляє, що вона зобовязує ся вивчити читати, писати і говорити по англійськи кождого Українця що жиє в Америці. До сеї школи не мусите особисто ходити. Ми висилаємо специяльно зладжені задачі почтою. Кождий що запише ся до сеї школи учить ся англійської мови під наглядом фахового учителя або учительки. Платня за цілий курс лише 5 долярів. За 4 роки істнованя сеї школи покінчили курс тисячі Українців. Від кождого є подяка, і кождому дивно, що так легко і приступно вивчив ся англійської мови після нашої системи. Пробні задачі і подробиці висилаємо за 10 центів (марками). Радимо Вам написати по пробну задачу і упевнити ся. Нашим кличем — чеснота, точність і строге виповнене діл.

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46, 525 W. 47th St.,
New York, N. Y.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО

КНИГАРНЯ СІЧОВОГО БАЗАРУ

посідає у своїм складі книжки ріжного змісту? Коли ні, то пишіть сейчас по цінник книжок, залучаючи 3-цнт марку на пересилку на адресу: 7-56

SICHOWY BAZAR,
84 E. 7th St., New York, N. Y.

АДВОКАТ

OTTO H. DROEGE

уділяє безплатно порад у всяких цивільних, карних і судових справах, щодня від години 4-тої до 7-ої пополудни, а в неділі від год. 10-ої до 1-ої в полудни в Американсько-Українськім Бюрі.

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.
520 E. 6th St., New York, N. Y.
Tel. Orchard 8968.

КАТАЛЬОГ

Книгарні Січового Базару висилаєсь на жадане кождому даром. Пишіть сейчас на адресу: 7-56

SICHOWY BAZAR,
84 E. 7th St., New York, N. Y.

В КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ регулює в 24 ГОДИНАХ

Кожда пачка має напись з MIDY. Уникайте підробів.

ЧИ ВИ Є НЕДУЖІ?

Не робить ріжниці, який лікар Вас лічив, або як легка чи тяжка є Ваша недуга, незводійвайте. Через останні 21 літ я вилічив тисячі недужих мущин і жінок, і коли Ваша недуга є до вилічення, я вилічу Вас ліпше, скорше і дешевше, чим иний другий спеціяліст. Я екзамінуюю безплатно X-Ray машиною, коли сего потрібно; при помочи сеї чудової машини, кожду часть органу у Вашім тілі можна бачити виразно. За ліки не числить ся додатково.

Коли Ви терпите на слабі нирки, болі в жолудку або крижах, ревматизм, скірні недуги, викиди, біль горла, катар, запір, слабости міхура і нирок, я сейчас дам Вам поміч.

ПОРАДА ДАРОМ.
НЕ ЛІЧИТЬ ПОЧТОЮ.

Dr. FALK,

СПЕЦІЯЛІСТ

11 W. 28th St., New York, N. Y.
межи 5-тою евеню і Бродвей.

Години офісові: від 11. рано до 7. веч. що дня. В неділі і американські сьвята від 10. до 1. в пол.

ВАТЕРБУРІ, КОНН.

Позір! Українці і Українки!

ТОВАРИСТВО „ВІЛЬНА УКРАЇНА"

устроює

В СУБОТУ, 26. ЦЬВІТНЯ 1919

в Гарден гали, 168 Іст Мейн ул в Ватербурі, Конн.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

Вступ 30 центів від особи.

Початок о годині 7-мій вечером.

Дорогі Родимці! Запрошуємо Вас всіх з місцевости і околичних міст. Прибудьте громадно на сю забаву. Тут почуєте коротку деклямацію а також буде на сім бали Почта Любови. Двоє дівчат будуть разом грати на одній пяні. Музика буде знаменита, добра обслуга, буфет і т. п. А також Тов. Вільна Україна дає до відома, що другий день по бали, 27-го цьвітня буде приймати нових членів лише за половину вступного. Вкладки місячні $1.00. Підчас недуги товариство платить $8.00, вразі смерти $100 посмертного. Мітінг відбуде ся в тій самій гали під ч. 168 E. Main St.

Приходіть усі, а не пожалуєте.

За добру забаву ручить

48 КОМІТЕТ.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

ТОВАРИСТВО СПІВАЦЬКЕ „БОЯН" в Перт Амбой, Н. Дж.

— відограє —

В НЕДІЛЮ, 27. ЦЬВІТНЯ 1919

в гали під ч. 752 Стейт Стр.

комедію-оперетку в трох діях п. з.

ПОШИЛИСЬ У ДУРНІ

ОСОБИ:

Кукса, богатий мельник, вдовець.. .... А. Бажан
Оришка, його дочка..Ю. Зволинська
Дранко, богатий коваль, вдовець.. .... А. Рожик
Горпина, його дочка...Ю. Грабарова
Антін, наймит Куксів, парубок.... .... Гр. Маслій
Василь, наймит Дранка, парубок... .... Т. Пізняк
Скакунець, писар..........Я. Кузьма
Нечипір, захожій чоловік.... .... В. Яричевський
Режісер дякоучитель Ст. Грабар.

Початок о годині 8-ій вечер.

ВСТУП 50, 35 і 25 ЦНТ.

P. S. Дітий на представлене не впускають ся. Для них відбуде ся се представлене два дни скорше, в пятницю, 25. с. м. о годині 8-мій вечер. 48-9

ВАЖНЕ!

NEWARK, BLOOMFIELD, *ELIZABETH*, BAYONNE, *PASSAIC*, PERTH AMBOY, NEW JERSEY І ОКОЛИЦЯ.

Повідомляю, що сеї суботи, дня 26 цьвітня відбуде ся мітінг на гали *Andrija Goray, 79 Jackson Street Newark, N. J.*, межи 4-ою а 8-ою годиною вечером, на котрім будуть давати всім, котрі хотять їхати до роботи при цукрових буряках до Michigan потрібну інформацію і де буде підписувати ся контракт. Так фамілійних як і самотних по двох разом приймає ся. Той день буде послідним до приймання. Хто хоче заробити гроші, най напевно прийде і най повідомить других. Відїзд до роботи 30-го цьвітня. Хто з Пасейку і околиці ще не записав ся а хотів би їхати, най прийде до Нюарку підписати контракт. 48

ATTENTION! Do not forget the date and the place of the meeting stated above. Invite your friends to sign the contracts.

Michigan Sugar Co.

ПРИ СТРІЛЕЦЬКІЙ ВАТРІ

ЦІНА 40 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

"SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВЖЕ ВИЙШЛО 3-ТЕ ЧИСЛО

МОНОЛЬОГИ

Хто хоче насьміяти ся і розвеселити пригнобленого духа, нехай сейчас купує III книжочку Монольоги. Зміст сеї книжки:

1. ФРАЙТЕР КУБАСА.
2. СТРАШНИЙ СОН.
3. ЛИХО ВІД ТЮТЮНУ.
4. МОНОЛЬОГ ЖЕБРАКА.
5. XXI. СТОЛІТЕ.
6. НА КОНЦЕРТІ.
7. ПЕС.
8. МОНОЛЬОГ ЖИДА.

Ціна всего 20 центів.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ХРОНІЧНІ І НЕРВОВІ НЕДУГИ ЛІЧИТЬ СЯ

Коли Ви не могли доси бути вилічені, то не зневірюйтесь, а прийдіть і піддайте ся БЕЗПЛАТНОМУ баданю та дізнайте ся про нашу опінію та пораду.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ.

Коли Ви терпите на яку хронічну, нервову, кровну, шкірну або скомплікавану недугу; або коли Вам долягає терпіне жолудка, нирок, міхура, то прийдіть на пораду ще нині, щоби

НАЙТИ ПОМІЧ ТАМ, ДЕ МОЖНА ЇЇ НАЙТИ.

Довгі літа досьвіду в лїченю НЕРВОВИХ, ХРОНІЧНИХ І СКОМПЛІКОВАНИХ НЕДУГ уможливляють дати Вам методичне Електро-Медичне Лічене, яке дало поміч підчас коли инші методи завели, а затим много терплячих уратовало ся від мук і небезпечних операцій. 148—

ПАМЯТАЙТЕ: Зволікане, недогляд і невластиве лічене є небезпекою. Прийдіть до мене, коли потребуєте помочи досьвідченого і у все заосмотреного спеціялісти.

Години офісові: 9. рано до 8. веч. **Drs. DOYLE & LEWIS** В неділі від 10. до 2. попол.

749 Sixth Ave., Bet. 42nd & 43rd Sts., New York

УКРАЇНСЬКИЙ ХІРУРГ-ДЕНТИСТ

B. KREISBERG

274 EAST 10th STREET,
(межи 1-шою а евеню A),
NEW YORK, N. Y. 31—

Всю роботу і лічене виконую особисто. 15 літ практики. Офіс мій урядженний після санітарних вимог. Уміркованої ціни. На жадане приймаю сплати. Робота при приміненю X-Ray. Отворено в неділї. Офіс на горі міста: 3920 Broadway, corner 164th Street.

НЕХАЙ ПРАСОВАНЄ БУДЕ ПРИЄМНІСТЮ.

Кождий повинен старати ся улекшити собі свою працю. Прасоване старомодним зелізком не є приємністю, але тягарем. Чому витрачувати час і енергію?

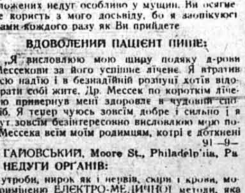
НЕХАЙ ЕЛЄКТРИКА І ҐАЗОЛІНА ПРАСУЮТЬ ВАШЕ БІЛЄ

Ужийте електричної сили і послугуйте ся ґазоліною.

ЕЛЄКТРИЧНЕ ЗЕЛІЗКО, котре важить 6 фунтів, ґумове викінчене, чорна енемалева деревляна ручка. Розмір: 3⅝x6½ цалів. Спеціяльний сильний дріт вправлений в масу, що є досконалим ізолятором електрики і добрим провідником тепла. Спід з синьої стали, инші металеві части нікльовані. Комплетний прилад зі шнурком і счіпкою $4.75.

ЕЛЄКТРИЧНЕ ЗЕЛІЗКО, важить 6 фунтів, сильно нікльоване, з грубим мідяним сподом, верх з політерованого сірого зеліза, апарат до огріваня з найлучшого „Ніхрому", а всі електричні прилади з матеріялу першої якости, ручка з твердого дерева. Комплетний прилад зі спружиновим ставником, та 6 стіп шнурка і счіпка патенту „Гобел" — все разом тільки $7.99.

ҐАЗОЛІНОВЕ ЗЕЛІЗКО

важить 6½ фунта, оба кінці однакові, скоро мож сьвітити і скоро розібрати, чистить ся автоматично, набирає ¾ пайнта ґазоліни, одно наповнене вистарчить на 5 годин праці, спід 18½ квадр. цалів, ручка охоронена перед жаром асбестом. Все разом в скринці з помпою тільки $5.99.

Ті зелізка продає дехто по $10.00 і дорожше, але ми, з причини нашої ВИПРОДАЖИ даємо їх по тій низькій ціні.

То-ж користайте з сеї рідкої нагоди і замовте собі ще сього дня одно з тих найбільше практичних зелізок. 48-52

Замовляючи, не потребуєте посилати нам гроші наперед. Вистарчить як пішлете $1.00 на знак, що хочете купити зелізко, а решту заплатите як вам принесуть зелізко до хати.

PAN-AMERICAN EXPORTERS,

1152 MILWAUKEE AVENUE, DEPT. 387, CHICAGO, ILL.

ХОРІ ЛЮДИ!

ЧИ НЕ СТРАТИЛИ ВИ ТЕРПЕЛИВОСТИ, ЗАВДЯКИ ВАШІЙ НЕДУЗІ.

З дня на день з року на рік віддаю лікарські услуги Українцям. Представте собі скільки хорих я уже вилічив та скільки хорим я упріємнив жите. Коли Вам жите надоїло задля пробуваня ріжних лікарств і коли відчуваєте, що Ваш стан здоровля стало погіршуєсь, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам цілковито даром порадить, що Вам робити, аби Ваше жите охоронити і пояснить Вам о вашій недузі. Лічу уже через 20 літ з добрим успіхом всі недуги, як: ослаблене, затроєне крови, недуги жолудка, серця, легких і т. д. 115-128-

Недуги полові і нервові лічу за помочию електричних апаратів і „X лучів", через яке переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лікар посїдає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Не відкладайте на завтра а сейчас приходіть до знаного всім

Dr. LANDES, 140 East 22nd Street (межи Lexington & 3rd Ave.), New York.

Telephone Gramercy 3828.

Години принять: від 10. рано до 7. вечер
В неділі від 10. рано до 3. пополудни.

140 EAST 22 ST, N.Y.

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА НА КОРОТКИЙ ЧАС:

Машини без труби і з трубою з 20 піснями, один альбум, 100 шпильок лише за 133ч—

$28.00

Завдаток $5.00, а решту заплатите при доручению Вам товару. Всі замовленя належить адресувати до:

GREATER NEW YORK PHONOGRAPH CO.,
310 Grand St., New York, N. Y.

ВІЛЬНЕ НА 60 ДНІВ.

Овенса Електричний Пасок

Добрий для мущин!
Добрий для женщин!

ПРОБНА ОФЕРТА: Пішліть 30 цнт. на мужеський пасок або 40 цнт. на женський пасок на оплачене пересилки і т. и. Заплатіть $3.98 депозит при відборі з почти. Зачніть уживати сейчас і носіть пасок як вказано через 60 днів, а коли опісля будете з него цілковито вдоволені і щасливі з чудової поправи Вашого здоровля; коли Ваше серце запалає вдячностию і Ви побачите, що мій пасок зробив Вам більше добра ніж всі медикалії і лікарська опіка, якій Ви колинебудь віддавали ся, тоді зобовяжіть ся поручувати сі паски своїм знакомим. Коли однак будете невдоволені при кінци 60-ох днів, тоді звериїть пасок сейчас, а по сім я зверну Вам скоро Ваші $3.98. Се моя ґаранція. Коли Ви маєте ревматизм, спінтику, невральгію, параліж, катар, астму, запалене горла, нервовість, спазму, диспепсію, нестравність, болї голови, безсонність, слабість в крижах, гемороїди, запір, скрофули, опухнене, дрощі, водяну пухлину, недуги нирок і утроби, ослаблені органи, і всякі инші долегливости, то я радо дам Вам на двомісячну пробу славний **Powerful Electric Belt.** Чому ждати погіршеня? Чи Вам лікарі не говорили, що вплив електрики відчуваєсь сейчас по ужитю? Адресуйте: 59ч—

A. P. OWENS, Dept. E., 152 W. 14th St., NEW YORK, N. Y.

ПОЩО ТЕРПІТИ?

Лише здоровий чоловік бере ся з вдоволенєм за всяку роботу, хотяй би вона і як була утяжлива.

Кождий чоловік повинен остерігати ся перед недугою. Навіть легка перестуда спричиняє поважні наслідки. Незамітне ударене або вивихнене спричинить докучливу недугу, коли її занедбати.

ПЕЙН-ЕКСПЕЛЄР

се старе домашне успішне средство, повинно находити ся в кождій хаті і в дійсности воно находило ся завсїди перед всіми другими средствами, завдяки своїй лічничій прикметі в случаях: біль в грудях і суставах, утомлене мязів, невральгія, потовчене і вивихнене, а також на всі случаї ревматизму.

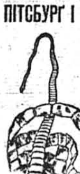
Бережіть ся дешевих лініментів в бутельках більшого розміру. Жадайте завсїди найлучшого.

При купні Пейн-Експелєру глядіть, щоби на коробці находив ся реґістр. знак „ЯКОР". Не принимайте жадних других. По 35 або 65 центів за бутельку в аптиках або у фабрикантів.

F. Ad. RICHTER & Co.
74—80 Washington St
New York

ПІТСБУРҐ І ОКОЛИЦЯ. ПІТСБУРҐ І ОКОЛИЦЯ.

Тисячі терплячих мущин і женщин лічать на ріжнородні недуги без ніякого успіху, підчас коли правдивою причиною їх терпіня є солітер.

Видимі познаки: відхід кусників з хробака.

Обяви: болі в жолудку і обильно покритий язик, утрата апетиту з хвилевим відчуванєм голоду, недиспозиція по їдженю деяких страв, омлїване від порожнечі жолудка, дусить в горлї, жолудкові кваси, вичерпане, заник волі, тяжкі темні пружки під очима, утома членів тіла, блїдість, утлість тіла, безкорисність їдженя, болї крижий, осад в мочи.

Наша метода усуває солітра в кількох годинах, без небезпеки, лагідно, без утрати часу від праці. Одна лична візита вистарчає. Терплячі, приїзджайте зі ВСІХ сторін, Огайо, Пенсильвенія і Вест. Вірджінія. Можете повернути домів того самого дня. 42-51

ГОДИНИ: від 9. рано до 8. веч. Неділї: від 9 до 12. в полудне

ASSOCIATED DOCTORS, 708 Penn Ave., Room 406, Pittsburgh, Pa.

Четвертий поверх.

НЕДУЖІ ЛЮДИ ЧИТАЙТЕ!

Dr. MESSEC,
124 No. 8th Street,
Philadelphia, Pa.

Коли Ви завелись в осягненю помочи і єсьте знеохочені, то не тратьте надії а зголосіть ся ще нині по мою опінію і пораду даром

Я перебував 20-літну повну успіхів практику в медицині і лїченю хронічних, нервових і зложених недуг особливо у мущин. Ви осягнете користь з мого досьвіду, бо я заопікуюсі Вами кождого разу як Ви прийдете

ВДОВОЛЕНИЙ ПАЦІЄНТ ПИШЕ:

„Я висловлюю мою щиру подяку д-рови Мессекови за його успішне лїчене. Я втратив всю надію і в безнадїйній розпуцї хотів відобрати собі жите. Др. Мессек по коротким лїченю привернув мені здоровлє в чудовий спосіб. Я тепер чуюсь зовсім добре і сильно і я тут зовсім безінтересовно висловлюю мою подяку і поручаю доктора Мессека всім моїм родимцям, котрі є дотккнені недугою. 91—9—

(Підпис) ЙОСИФ ГАЙОВСЬКИЙ, Moore St., Philadelphia, Pa

НЕДУГИ ОРҐАНІВ:

серця, легких, жолудка, утроби, нирок як і нервів, скіри і крови, можуть бути лічені при приміненю ЕЛЕКТРО-МЕДИЧНОЇ методи, яка заключає лічничу силу так медичну як і електричну, поодиноко або в приміненю обох

Я звертаюсь до всіх людий терплячих на хронічні або зложені недуги. Коли Ви є діткнені недугою порадтесь мене сейчас. Мене не зражує Ваш скептицизм ані троха; се говорять і другі мої пацієнти; однак я підіймаюсь найтяжших, зложеним довготревалим випадкам. Літа мого досьвіду в лїченю хронічних, нервових і зложених недуг дають мені спромогу лічити Вас науковим електро-медичним способом, який дав поміч в случаях, де другі недописали. ПОРАДА ДАРОМ.

Dr. MESSEC 124 N. 8th Street, PHILADELPHIA, PA.

ГОДИНИ УРЯДОВІ: від 9-ої рано до 8-ої вечер.
В неділі від 10. рано до 1. попол. лише.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Оголошень женитьби не приймаєсь

Пошукую своїх краянів з села Бочина, повіт Заставна, Буковина. С кільки вони живуть, нехай зголосять ся на адресу: WASYL PRODANYK 14630 Honore St., West Harvey, Ill.

Пошукую свого шваґра ЙОСИФА ЯКИМА, з села Юрівці, повіт Сянік Галичина. Хто би про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: ANNA OLIJARCZYK, 1060 Catasauque Ave., Allentown, Pa. 47-9

Пошукую свою сестру МАРҐОХУ ДВОРЕЦЬКУ, з Бинини, повіт Підгайці, Галичина. Має перебувати в Ню Йорку, Н. Й. Хто би про неї знав або вона сама, зволить зголосити ся до: DMYTRO POSID, 604 Alpine Street Door 5, Youngstown, Ohio. 46-48

Пошукую МИХАЙЛА БІЛЬ. Перебував в Грендовер, близько Майнерсвіл, Па. Звідтам виїхав і має перебувати в околиці Скрентон, Па. Хлопизького росту, жовто-кучеряве волосе, стрижені вуса, має знак на лівім лици. Хто би про него знав і повідомить мене, дістане 5 долярів нагороди. Прошу зголосити ся до: STEVE KUSHLA, Glen Carbon, Pa. 46-48

Я АННА ТУПИС, з села Свобода Золота, повіт Бережани, Галичина пошукую в дуже важній справ Гринька Іваськів, Стефана Іваськів і Атанаса Іваськів. Прошу зголосити ся до: ANNA TUPIC, Box 280, New Castle, Pa. 45-48

ХОЧУ КУПИТИ „віндов-клїнінг" інтерес на одного чоловіка або на спілку. Зголошувати ся до: S. BOHACZEK, 406 Spalding Bldg., Portland Oreg. 47-49

Де є мій сестринець НИКОЛАЙ ГАЛЬКОВИЧ, родом з Нанчівка велика, повіт Старий Самбір, Галичина. Пошукує JOHN MARUSZCZAK, 324 Monroe St., Philadelphia, Pa. 47-9

ЗЛОВІТЬ ЗЛОДІЯ! Хто знає де є ІВАН ТИМЧИШИН, з Росоховатця, Галичина, 46 літ старий, має рябінки по твари, вуса червоняві, завше підкручені. В мові має привичку „пане брате" і „невермайн". 15-го цьвітня вкрав з куферка „пане брате" $460 і пропав з ними. Хто би його зловив най сейчас арештує і дасть мені знати, а дістане добру нагороду. JOHN SKAWRONYK, Box 2, Evansville, Pa. 47-9

КУПУЙТЕ ФАРМИ! Продам фарму 47 акрів з будинками. 30 акрів під плугом, а 17 акрів пасовиска і ліс молодий і старий. Добра урожайна земля. Продам дешево з браку здоровля Ціна $1.400 на малі сплати, а $1.000 скільки заплатить ся готівкою. Прошу звертати ся до: JOHN STRUMELAK, 61 Madison St., Newark, N. J. 44-48

ФАРМИ, ДОМИ І ЛОТИ

випродуємо по долярови тижнево або готівкою. Фабрики, школа, трамвай і зелізниця в місци. Місцевість сподобаєть ся Вам, працю дістанете — ҐВАРАНТУЄМО. Пишіть сейчас або зголосіть ся рано що готові поїхати і переконати ся на власні очи. Бюро вітворене кождого дня. Адреса: LINCOLN COMPANY, Room 210, 309 Broadway, New York City. 47-58

Потребуємо агентів всюди.

„СІЧОВІ ВІСТИ"

НЕЗАВИСИМА СІЧОВА ЧАСОПИСЬ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ В АМЕРИЦІ.

Видане Січової Організації Українців в Злучених Державах.

„Січові Вісти" посьвячені Січовим справам, просьвіті і науці. Січової часописи партія се УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД. Січова часопись виходить поки що один раз на місяць і коштує одного доляра на рік. Хто придбає 10 предплатників, дістане дуже поучаючу книжку яко премією, крім того буде дїставати „Січові Вісти" через цілий рік даром. 124ч—

Адреса Січової часописи така:

„SICHOWI WISTY",
217-19 E. 6th ST., NEW YORK CITY

EXTRA ЛИШЕ ДЛЯ ДОРОСЛИХ!

Даром вишлемо кождому інформації, якою дорогою можна прийти до щастя і богатства. Як такои як можна здобути серце дорогої особи і пізнати тайни їх любови і много иних річий, які заціклять кождого. Вишлемо кождому даром по надісланю 6 центової марки на пересилку. 24ч—

COLUMBIA NOVELTY SALE CO.,
Sta. D., Box 9, New York, N. Y.

ТАРАС БУЛЬБА

написав

МИКОЛА ГОГОЛЬ

дуже гарна повість з ілюстраціями.

ЦІНА 50 ЦНТ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

"SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЗРОБІТЬ ВАШЕ ВОЛОСЄ ГАРНИМ.

Відсьвіжіть вашу голову! Стримайте випадане волося! Усуньте порпліЇ Хай ваше волосе виросте буйне і гарне.

ВИ СЕ МОЖЕТЕ ЗРОБИТИ.

„ДАРМАФУҐА" дасть поріст волосю, усуне порплі і волосє перестане випадати. В короткім часї ваше волосе відросте на цілій голові. 37-48

На спробу вишлемо за 10 ц.

ARGIL SPECIALTIES CO., Sr.,
Box 37, Philadelphia, Pa.

ДО ВСІХ ІНТЕРЕСОВАНИХ.

Я терпів більше як 12 літ на долегливі болї голови, нервовість, болї в хребті і жолудку, мав лихий апетит, ослаблене і запір. Я ходив з трудностию. Я радив ся кількох лікарів, однак здавалось, що вони не були в силі розпізнати мою недугу і не могли помочи мені.

Одного дня я перечитав оголошене д-ра Ганнона і я віддав себе сейчас під його опіку. Без жадної втрати часу від мого занятя, він дав мені поміч за першою візитою і мені' поліпшалось. Тепер по 3-місячній опіці я повернув до здоровля. Всі болї уступили. Я можу добре ходити, і коли передтим я міг заледви дещо їсти, то тепер я маю чудовий апетит і мені все що їм смакує. В дійсности мій стан є так знаменитий, що Ви майже не повірили би що я був хорий.

Я є вельми вдячним сему знаменитому спеціялістови і складаю радо сю заяву, щоби і другі могли пізнати як много добра він робить для недужих людий.

ПАВЛО КОВАЛИК,
728 Willow Ave., Hoboken, N. J.
Aug. 11, 1918.

Читайте понизше оголошене д-ра Генона.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Коли терпите на якусь нову скомплікувану або застарілу недугу а потребуєте помочи спеціяліста

ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ — А Я ДОВЕДУ ДО РЕЗУЛЬТАТУ

скоро, тривало і за малу нагороду, без всякої перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тім самім будинку, і мене знають як осторожного, ревного і успішного спеціяліста. Одна візита в моїм офісї і точна екзамінація упевнить Вас, що я верну Вас на дорогу яка веде до здоровля.

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

хронічні болї голови, заворот голови, привиди, маячить ся Вам в очах, слаба память, слабі і непевні нерви, безсонність, болї в карку і хребті, ревматизм в суставах, слабість горла, шкірні хороти, недомаганя жолудка і кишок, невральгічні болї, виступи на язику і запір, прийдіть до мене.

ПРИМІНЮВАНЄ ЕЛЄКТРИКИ, ПІДШКІРНІ ВСТРИКУВАНЯ І ІНШІ НАЙЛІПШІ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛІЧЕНЯ.

Порада зовсім даром.

Прийдіть нині. Не відкладайте.

Dr. HANNON

СПЕЦІЯЛІСТ

146 E. 14th Street, New York, N. Y.
Напроти Tammany Hall

Години офісові: Денно від 9. рано до 5. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділї і признані сьвята: від 10. до 2. в полудне лише.

Осібний почекальний покій.

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

має великий склад книжок всякого рода: історії, повісти, оповідання, байки, казки, поезії, співанники, молитвеники, образи патріотичні, релігійні і много инших річий. Пишіть по катальоґ на адресу:

UKRAINSKA KNYHARNIA, 66ч-
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

!!! ДАРОМ !!!

Дамо кождому даром маґічне око (X-Ray апарат), через який можете бачити кости у своїх руках, ґрафіт в олівци, розріжните много иничх річий цікавих і кервених. Вишлемо Вам катальоґ книжок. Пришліть нам лише 2 цен. марку. 33ч—

EDWARD SOLTYKOWSKI, Dep. 26,
1144 N. Wood St., Chicago, Ill.

МЕДИЧНЕ ЛЯБОРАТОРІЮМ СВ. МИХАЇЛА

поручає слідуючі певні ліки:

Бальсам св. Михаїла на очищене зіпсутої крови. — Флашка 3 доляри.

Ревматин до натираня на ревматизм, ломанє тїла, рук, ніг і перестуду. — 1 фляшка 2 дол.

Геркулес на скріплене сил і апетиту; ділає добрим, енерґічним і здоровим. — Фляшка 2 доляри.

Порошок „Антісептік" для женщин, що терплять на обнижене матиці і на білі уплави.—Коробка $3.

Матичний збір пахучих корінців до заправлюваня напою для женщин.—Цілий збір в 1 коробці 3 дол.

Волосоницитель, усуває волосе з лиця і иних частий тїла в одній мінуті і є нешкідливий. — Коробка 1 доляра. 9ч—

Пишіть по катальоґ. — Всї листи враз з грішми адресуйте до:

ST. MICHAELS MEDICINE CO.
Carlstadt, N. J. Dep. D.

ДАРОМ КОЖДОМУ

Пішлемо наш великий спис і ЦІННИК КНИЖОК

Історії, Повісти, Байки, Новелї, Оповідання наукові, реліґ. і т. п. богато інших річей.

SMICH PUBL. CO.
149 E. 15. St., New York, City

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Мущина знасилував немовля.

(Спеціяльно до „Свободи").

40-лїтний кавалєр і 17-місячна „панна" — отсе головні особи, котрі виступають в трагічнім романсї, який розіграв ся минувшої недїлї в домі Українця Андрія Летнянчиного, в Честер, Пенсильванія. На сам Великдень Андрієва жінка пійшла до церкви на вечірню, оставляючи дома 17-місячну дочку, добре підхмеленого мужа Андрія і знаного пияка, Поляка Френка Урбана. Урбан, побачивши, що Андрій є підхмелений і спить, взяв дитину на руки, виніс на поверх і там знасилував її. Повернувши до дому, почула Андрієва гіркий плач дитини. Вона побігла на гору і побачила на однім ліжку Урбана, а на другім купаючу ся в крови дитину. Не знаючи, що стало ся, вона сейчас покликала лікаря. Прибув лікар, оглянув дитину і сейчас покликав поліцію і шпитальний віз. Урбан відпирав ся перед поліцаями, кажучи, що він нічого не знає. Та коли на поліцийній стації оглянули його, знайшли окровавлену спідну одіж. Його замкнено сейчас до криміналу, а дитину віддано до шпиталю.

Протибольшевицький законопроєкт в Огайо.

Посол Фрімен вніс законопроєкт в огайськім соймі, який має на цїли здержати анархію. Законопроєкт говорить, що „за поширюванє злочину, насильства і бойкоту або инших метод терроризму, які мають на цїли довершити промислові або полїтичні реформи, — має бути наложена кара 5.000 долярів і 10 лїт тяжкого арешту". Законопроєкт є звернений проти Промислових Робітників Сьвіта і инших подібних орґанїзацій. Хто випозичив би таким орґанїзаціям салю на збори, тому знова грозить кара 500 долярів і один рік арешту.

8-годинний день праці в Міннесоті.

Сойм стейту Міннесоти, де більшість творять фармери і робітники, має перед собою законопроєкт про 8-годинний день праці. Сподївають ся, що сей проєкт стане в короткім часї законом, бо більшість послів є за тим, аби його приняти. Сей законопроєкт говорить, що працьодавець, котрий буде затруднювати робітників довше ніж 8 годин денно, має бути потягнений перед судові власти. Сойм ухвалив вже закон про відшкодованє робітників; на основі сього закона ушкоджений фізично при роботї робітник має побирати 15 долярів тижнево.

Телефоністичний страйк покінчив ся.

Страйк телефоністок в стейтах Нової Анґлії покінчив ся побідою страйкуючих. Дївчатам підвисшено платню з 16 на 19 долярів тижнево, а мущинам дано від 50 до 62 центів денної підвишки.

Форд задумав продати свою фабрику.

Генри Форд задумав продати свої автомобілеві заводи в Дїтройт, які вартають кількасот мілїонів долярів. Хоче їх закупити „Дженерал Моторс Компани".

В Тампа заборонено демонструвати в користь Дебса і Мунея.

Заходи місцевих робітничих кругів у Тампа, Фльорида, устроїти першого мая велику демонстрацію яко протест проти засуду Дебса і Мунея та инших, не увінчали ся. Майор МекКей оповістив, що кожду таку демонстрацію поліція здержить.

Українець в Алентавн пострілений.

(Спеціяльно до „Свободи").

Українець Михайло Дідик, котрий мешкає під ч. 139 Форнес улиці в Алентавн, Пенсильванія, зістав пострілений минувшого понедїлка пополудни, коли він проходжував ся улицею з двома иншими. Револьверова куля ранила йому праве лице. Його забрано до шпиталю. Поліція кинула ся шукати за напасником і пізнїйше арештувала Стефана Шумського. Рана Дідика не є небезпечна.

Михайло Гаврилюк з Дїтройт увільнений большевиками.

Між американськими жовнїрами, котрих большевики полонили і тепер увільнили, находить ся також Українець Михайло Гаврилюк, з Дїтройт, Мішиґен. Він тепер находить ся в дорозї до Стокгольму.

80-лїтний повінчав ся з 44-лїтною.

Др. Йоганнес Бенедикт де Бірс, 80-лїтний лїкар в Ню Йорку, повінчав ся з 44-лїтною панною Мебелею Джервіс, учителькою в Блу Пойнт, Лонг Айленд, Н. Й.

Чоловік програв гроші, жінка йде на судову дорогу.

Пані С. Пікак, в Юнґставн, Огайо, внесла судову скаргу проти чотирох мущин, котрі грали в карти з її мужом і виграли від нього 5.425 долярів. Вона жадає звороту сих гроший.

20 лїт криміналу за маленьку крадїж.

За маленьку крадїж в склепі корінних товарів, судія Розальський в Ню Йорку заслав Італїйця Френка Палюмба на 20 лїт до криміналу. „Тяжка кара — каже судія — є одиноким средством, аби повздержати крадежи і рабунки".

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Польські соціял-демократи проти польських заборців.

Льозанська „L'Ukraine", з 27. марта 1919, доносить, що екзекутивний комітет польської соціял-демократичної партії на Україні заявив ся за независимою українською республикою, виступаючи дуже остро проти резолюції польського сойму з 17. лютого, яка домагаєть ся прилученя до Польщі всїх земель, які належали до історичної польської держави. Польські соціял-демократи в імени справедливости протестують проти влученя українських земель до польської держави. Подібне становище вони заняли також в справі литовській і білоруській. Екзекутивний комітет в імени цїлої партії зажадав, аби польський сойм відкликав свою славетну резолюцію та щоби відрік ся всяких претенсій до земель українських, литовських і білоруських.

Представники швайцарського Червоного Хреста і анґлїйської та американської преси в Станиславові.

Українське пресове бюро доносить зі Станиславова, що там прибула місія швайцарського Червоного Хреста під проводом д-ра Фріка. До сеї місії належать також: Еренгольд, Привалинський (Білорусин) і Міхерлї. Др. Фрік в супроводї штабового лїкаря д-ра Білана звидів в суботу (15. марта) військові шпиталї, а другого дня в супроводї міністра здоровля д-ра Івана Курцовця звидів цивільні шпиталї. В понедїлок пополудни премієр Голубович приняв д-ра Фріка на авдієнцію. Відтак відбула ся конференція, в якій взяли участь: др. Фрік, міністер внутрішних справ др. Макух, міністер народного здоровля др. Куровець і члени місії українського Червоного Хреста зі Львова. Рівночасно прибули до Станиславова два чужинецькі журналїсти: Американець Гіят, від „Асошіейтед Прес", яка контролює около 1.200 часописий, і Анґлїєць Джефріс, від Нортклїфових часописий. Вони мали довгу розмову з д-ром Льонгином Цеґельським, міністром заграничних спрв, котрий подав їм всї потрібні інформації в українській справі.

Увільнене румунських сьвящеників.

На просьбу митрополита Шептицького, як доносить швайцарське українське пресове бюро, українське правительство згодило ся увільнити інтернованих румунських католицьких сьвящеників.

Українські „савети".

На суботу, 8-го марта, було скликано до Києва членів українського „савету" або ради. На 289 послів — 150 є комуністами, 99 независимими соціялістами, 20 соціялістами революціонерами, 12 членами „Боротьби", а 8 бундистами.